

การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2546

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

398.1166
พ.4547
ก.3

การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2546

๒ ๑๑๓๒๒

ปราศรัย แก้วสว่าง. (2546). การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1.
สารนิพนธ์ กศม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของ
ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหาร
งานโรงเรียน 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร
งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการ
ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 จำนวน 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ
สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารในการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ คือ ผู้บริหารใช้ข้อมูล
ที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1) ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนแล้วตัดสินใจเอง
(แบบที่ 2) ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3) ผู้บริหารหารือ
กับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4) ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจ (แบบที่ 5) ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
และค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มี
ความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมของงาน
วิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน
อยู่ในแบบที่ 5 คือ ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มี
ความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมของงานธุรการ
การเงินและพัสดุ อยู่ในแบบที่ 4 คือ ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง
3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่
มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่อการ
บริหารงานโรงเรียนโดยรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ยกเว้นงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน น้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

A STUDY OF THE PARTICIPATING DECISION MAKING OF ELEMENTARY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE
EDUCATIONAL COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ONE.

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 2003

Prasai Kaewsawang. (2003). *A study of the Participating Decision making of Elementary School Administrators under the office of The Private Educational Commission, Educational Region one*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.

Advisor : Assist. Prof. Dr. Suda Tapsuwan.

The purposes of this research were to study and to compare the participating decision making of elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region I in 6 aspects. Those 6 aspects were the knowledge, the student activity, secretariat and finance, the human resource, the building and facilities, and community relation as classified by education level and range of their administration.

The samples used in this study were 163 elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region I. The instrument used was questionnaire on the opinions of participatory decision makings at 5 types : by using own accumulated information (Type I), by gathering information from teachers before making self-decision. (Type II), by consulting with individual school teachers (Type III), by consulting with a group of school teachers (Type IV), by all school teachers to participate in decision-making (Type V). The statistics used for analyzing data were frequency, percentage, and Chi-square.

The main research findings were as follows :

1. Elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region I are the opinion of participating decision making on school academic affairs, the student activity, the human resource, the building and facilities, and community relation that found to be at type V.
2. Elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region I are the opinion of participating decision making on secretariat and finance that found to be at type IV.
3. Elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region I with bachelor and higher are the opinion of participating decision making of all types with no significant difference and not reject hypothesis, except the student activity that shown significant difference at the .05 and reject hypothesis.

4. Elementary school administrators under the office of the Private Educational Commission, Educational Region 1 with less than 5 working years and over are the opinion of the participating decision making of all types with no significant difference and not reject hypothesis.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร นัตถฤกษ์กุล)
วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ดังนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ให้ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่าต่อการแก้ปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ให้ความเมตตาและให้กำลังใจพร้อมทั้งกรุณาเอาใจใส่ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด นับว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัยเอง และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนาพาณิชย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช กรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ พร้อมทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนาพาณิชย์ นายพนนต์ สุวรรณทรัพย์ นางสาวณิษฐา เมืองเชียงหวาน และนายปริตร แก้วสว่าง ได้ให้ความเอื้อเฟื้อในการพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จนมีความเชื่อมั่น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนสำคัญที่สุดของการทำวิจัยได้สำเร็จ ก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาให้ความช่วยเหลือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อปรีชา-คุณแม่ลดาวัลย์ แก้วสว่าง ผู้ให้ชีวิตและกำลังใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทุนการศึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการศึกษา และที่จะขาดมิได้ ก็คือต้องขอขอบคุณ นางเนาวรัตน์ แก้วสว่าง เด็กชายปราชญ์ แก้วสว่าง เด็กหญิงปลื้มกมล แก้วสว่าง ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ พันจ่าอากาศเอกชิตชนก เสี่ยงวงษ์ นางสาวณิษฐา บุณพันศักดิ์ และเพื่อน ๆ รุ่น 3 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ บิดา-มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจนญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ปราศรัย แก้วสว่าง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของเนื้อหา.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
	สมมุติฐานในการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	การบริหารงานโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน.....	10
	ขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน.....	16
	การตัดสินใจ.....	28
	ความหมายของการตัดสินใจ.....	28
	ความสำคัญของการตัดสินใจ.....	29
	ประเภทของการตัดสินใจ.....	31
	การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม.....	32
	กระบวนการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม.....	41
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
	งานวิจัยในประเทศ.....	45
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	50
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
(ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	94
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	94
วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	113
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	138

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพด้านวุฒิการศึกษา และ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน.....	59
2	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน.....	61
3	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจำแนกรายข้อ.....	63
4	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนจำแนกรายข้อ.....	65
5	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานธุรการการเงิน และพัสดุของโรงเรียน จำแนกรายข้อ.....	67
6	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน จำแนกรายข้อ.....	69
7	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานอาคาร และสถานที่ของโรงเรียนจำแนกรายข้อ.....	71
8	ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน จำแนกรายข้อ.....	73
9	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี ในการบริหารงาน โดยรวมทุกงาน.....	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

10	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	77
11	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	78
12	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงิน และพัสดุของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	79
13	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากร ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	80
14	การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารและสถานที่ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	81
15	การเปรียบเทียบตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ.....	82

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 16 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี
กับ 5 ปีขึ้นไปโดยรวมทุกงาน..... 84
- 17 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี
กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ..... 86
- 18 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี
กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ..... 87
- 19 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงิน
และพัสดุของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี
กับ 5 ปีขึ้นไปโดยจำแนกรายข้อ..... 88
- 20 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1
ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป
โดยจำแนกรายข้อ..... 89
- 21 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารและสถานที่
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี
กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ..... 90

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ.....	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1....	8
2 แผนภูมิแสดงโครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน.....	11
3 แผนภูมิแสดงรูปแบบของการตัดสินใจตามแนวคิดของเทนเนนบอมและชมิคท์.....	33
4 ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลก “ไร้พรมแดน” และกระแสผลักดันต่าง ๆ ทำให้ประเทศไทยต้องแข่งขันกับนานาประเทศ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันและยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมามุ่งเน้นการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่การพัฒนาที่ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และธรรมชาติได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ถกเถียงกันอยู่ สะสมพอกพูนจนเกือบถึงจุดวิกฤตในปัจจุบัน ทุกฝ่ายตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา “คน” และ “คุณภาพของคน” โดยเห็นว่า “คนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ” โดยหวังว่าคนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม เมื่อมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจจะเป็นพื้นฐานสร้างพลังครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนและสังคม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างสมดุลกับธรรมชาติ และอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้อย่างสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 3-7)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต การศึกษาไทยที่พึงประสงค์ คือ การจัดกระบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนให้สมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม ให้คนไทยมีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่ จำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 4)

การประถมศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ด้วยเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนต้องเรียน โดยมุ่งเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ อันเป็นกระบวนการพัฒนาคนนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถในด้านที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (กรมวิชาการ. 2540 : 1) จากระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้อนุมัติเงินงบประมาณจำนวนมากแก่ หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการศึกษาในระดับนี้แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับประชากรทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากมีอุปสรรคด้านกำลังเงินและ

กำลังคน จึงเปิดโอกาสให้เอกชนที่มีความสามารถได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยตลอดมา (กรมวิชาการ. 2540 : 2)

ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคเอกชน เดิมอยู่ในระบบโรงเรียนตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยรัฐอุดหนุนภาคเอกชน ตามนัยสำคัญแห่งความหมายที่รัฐส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนเอกชน ในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้าและมีมาตรฐานทางการศึกษาตามข้อกำหนดของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจะมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจตลอดจน ประเพณีและวัฒนธรรมเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักโดย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการซึ่งการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ได้กำหนดภารกิจหลักในการบริหารงานโรงเรียนที่เป็นแนวทาง ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาไว้ 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน (กรมวิชาการ. 2540 : 3 - 10)

จะเห็นว่างานทั้ง 6 งาน ไม่สามารถกระทำการเพียงผู้เดียวได้ทุกงาน ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ด้วยเหตุที่การบริหารงานโรงเรียนมีบุคคลเกี่ยวข้องหลายฝ่าย จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนั้น ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับ ผู้บริหารก็คือ การตัดสินใจที่ดี ซึ่งสมคิด บางโม (2540 : 181-183) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้เกิดความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ผู้บริหารควรยึดหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือ การตัดสินใจต้องให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด ประการที่สองคือ การตัดสินใจควรให้มีลักษณะเป็นไปในทางกระจายอำนาจบริหารงานส่วนต่าง ๆ ประการที่สามคือ การตัดสินใจต้องให้สามารถปฏิบัติได้ และเป็นไปตามนโยบายจุดมุ่งหมายและระเบียบแบบแผนขององค์กรและประการสุดท้ายคือ ควรวางแผนการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพราะการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย หากมีการวางแผนงานที่รัดกุมจะช่วยให้การปฏิบัติงานภายหลังจากการตัดสินใจดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลสำเร็จซึ่งสอดคล้องตามหลักที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 123) กล่าวว่า การตัดสินใจต้องมีหลักการ พื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ รู้ปัญหาที่แน่ชัด มีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหน่วยงาน ซึ่งการตัดสินใจที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจปฏิบัติให้ถูกต้องครบทุกขั้นตอน และเปิด

โอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามโอกาสและสถานการณ์อันสมควรจะช่วยให้งานในองค์การบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ซึ่งงานวิจัยของ ชาญชัย อาจิณสมจาร (2539 : 92) พบว่าในสังคมประชาธิปไตย ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการทำงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงาน การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ธรรมรส โชติคุณุชร (2540 : 224-237) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำให้ครูในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในการทำงานสูงขึ้น มีความเต็มใจในการทำงานได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น และมีความผูกพันกับหน่วยงาน ช่วยให้หน่วยงานตอบสนองต่อความต้องการของสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น

จากการวิจัยของกองการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) เรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของเอกชน (กลุข ไวยหากรณ์, 2542 : 3-4) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานส่วนใหญ่จะเป็นตัวแปรเกี่ยวกับผู้บริหารและการบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนหรือครูใหญ่จะคิดคนเดียวทำคนเดียว เป็นผู้กำหนดการบริหารโรงเรียนด้วยตนเองและตัดสินใจเอง ทำให้แนวคิดในการบริหารงานอยู่ในวงจำกัด และสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาเอกชนอีก ปัญหาหนึ่ง คือ การบริหารงานที่เป็นระบบครบครันทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมักเป็นเครือญาติกัน ทำให้ขาดการรับรู้ใหม่ ๆ ทำให้ระบบการบริหารจัดการไม่รัดกุมมากพอ

ด้วยเหตุที่การตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนกล่าวคือ การตัดสินใจเป็นศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ความเต็มใจ และความพึงพอใจจากผู้ร่วมงาน และไม่สามารถกระทำสำเร็จได้โดยลำพัง แต่สภาพปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารมักตัดสินใจในการกิจการบริหารงานโรงเรียนโดยลำพัง ข่มขู่ทำให้เกิดปัญหาในแนวปฏิบัติทั้งการยอมรับความรู้สึกมีส่วนร่วม ความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน ซึ่งจะกระทบต่อความสำเร็จในเป้าหมายของโรงเรียน ประกอบกับยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาเรื่องการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารจึงสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางสำหรับพัฒนาความรู้ประสบการณ์การบริหารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้ผู้บริหารได้รับการยอมรับ และครูผู้สอนรู้สึกมีส่วนร่วม เกิดความพึงพอใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อคุณภาพของนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโรงเรียนและเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในงานบริหารโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชนว่า เป็นการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมแบบใด
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในงานบริหารโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 คือ ผลจากการศึกษาวิจัยจะทำให้ทราบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งานของผู้บริหารว่าเป็นแบบใด ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนนำมาเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารให้สามารถเลือกแบบการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตของเนื้อหา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ ตามแนวคิดของวูมและยัตตัน (Vroom and Yetton, 1973 : 13) ซึ่งประกอบด้วย (1) ผู้บริหารตัดสินใจโดยข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (2) ผู้บริหารหาข้อมูลจากครู (3) ผู้บริหารหารือกับครูเป็นรายบุคคล (4) ผู้บริหารหารือกับครูเป็นกลุ่ม และ (5) ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ

บริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในงานบริหารโรงเรียน 6 งาน ประกอบด้วย (1) งานวิชาการ (2) งานกิจการนักเรียน (3) งานธุรการการเงินและพัสดุ (4)งานบุคลากร (5) งานอาคารและสถานที่ และ (6) งานความสัมพันธ์ชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 163 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 163 คน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้

3.1.1 วุฒิการศึกษา

- ระดับปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ตามแนวคิดของวูมและเขตตัน มี 5 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และตัดสินใจเอง

แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียนตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กำหนด 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน

การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่วิเคราะห์ให้เห็นปัจจัยด้านสถานภาพทั้งวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อแนวความคิดในการตัดสินใจเป็นแบบใด

✧ นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 6 งาน ได้แก่

1.1 งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพที่สุด ประกอบด้วย งานหลัก คือ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา การจัดทำวัสดุเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดสื่อประกอบการเรียนการสอนได้เหมาะสม และการวางแผนจัดการเรียนการสอนได้สมดุลเหมาะสม

1.2 งานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยปกติ ประกอบด้วย งานหลัก คือ งานให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานปกครองดูแลติดตามความประพฤติของนักเรียน งานจัดบริการด้านความช่วยเหลือแก่นักเรียน และงานการจัดบริการแนะแนวการศึกษาต่อของนักเรียน

1.3 งานธุรการ การเงิน และพัสดุ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้งานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี ประกอบด้วย งานหลัก คือ การวางแผนด้านงานธุรการ งานการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งานการดำเนินการจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการศึกษา งานการดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และงานการจัดทำระบบขั้นตอนการรับ-ส่งหนังสือ

1.4 งานบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย งานหลักคือ งานวางแผนการบริหารงานบุคคล งานการแต่งตั้งบุคลากรตามความรู้ความสามารถ งานพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ งานประเมินผลงานของบุคลากร และงานสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง

1.5 งานอาคารและสถานที่ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานที่ช่วยสนับสนุนให้งานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี ประกอบด้วยงานหลัก คือ การจัดสร้างอาคารสถานที่ การวางแผนใช้อาคารสถานที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่และอาคารอื่น ๆ การบำรุงรักษาและการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

2. การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนยอมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งวัดได้จากการใช้แบบสอบถามที่พัฒนาให้เข้ากับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ตามแนวคิดของวรูม และยัตตัน ในแบบการตัดสินใจ 5 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง

แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาประกอบด้วย โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา หรือโรงเรียนที่เปิดตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่เปิดเฉพาะประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร

4. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 1 ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร

5. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการสำเร็จการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

6. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ช่วงเวลาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ น้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของวรูม และยัตตัน (Vroom and Yetton, 1973 :13) ซึ่งได้ร่วมกันศึกษาประเด็นเกี่ยวกับผู้นำในเรื่องของขอบเขตการใช้อำนาจในการตัดสินใจที่นิยมให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามีส่วนร่วม พฤติกรรมของผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามแนวทางนี้ ผู้นำจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่ม โดยการ

ร่วมกลุ่มนั้น จะก่อให้เกิดการประเมินทางเลือกต่าง ๆ และพยายามปรองดองกันเพื่อแก้ปัญหา นอกจากนี้ ผู้นำหรือผู้บริหารจะไม่พยายามครอบงำกลุ่ม เพื่อให้ยอมรับวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ถูกเสนอมาจากตน ตลอดจนยอมรับและสนับสนุนวิธีการแก้ปัญหาใด ๆ ก็ตามที่กลุ่มหรือ ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปใช้กับทุกสภาพของการตัดสินใจ มี 5 แบบ คือ แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง และแบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้พิจารณาความสัมพันธ์การตัดสินใจแบบให้มีมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับสถานภาพของผู้บริหาร ซึ่งวิเคราะห์จากภูมิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยเป็นการตัดสินใจแบบใด ในภาระการ บริหารงานโรงเรียน ทั้ง 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และ งานความสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคิดของ วรูม และยัตตัน เป็นกรอบ แนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจำแนกตามสถานภาพ	
1. วุฒิการศึกษา	
- ระดับปริญญาตรี	
- สูงกว่าปริญญาตรี	
2. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	
- น้อยกว่า 5 ปี	
- 5 ปีขึ้นไป	

การตัดสินใจแบบให้มีมีส่วนร่วมตามแนวคิดของวรูม และยัตตัน (Vroom and Yetton, 1973 : 13) แบ่งเป็น 5 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง

แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการโรงเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งานแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งานแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเรื่องการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดเป็นลำดับดังต่อไปนี้

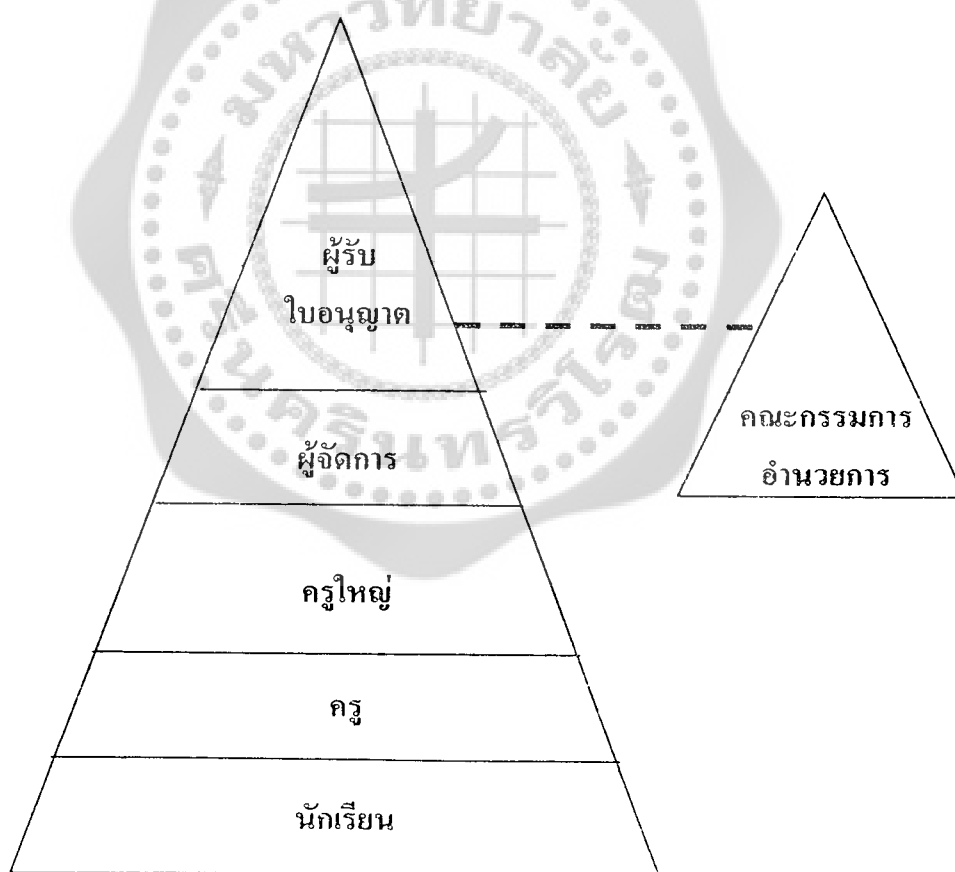
1. การบริหารงานโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน
2. ขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน
3. การตัดสินใจ
 - 3.1 ความหมายของการตัดสินใจ
 - 3.2 ความสำคัญของการตัดสินใจ
 - 3.3 ประเภทของการตัดสินใจ
 - 3.4 การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม
 - 3.5 กระบวนการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน

การบริหารงานโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และเป็นคนดีมีคุณภาพสามารถประกอบภารกิจในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคนในทุก ๆ ด้านนั้นควรมุ่งพัฒนาทั้งคนที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อให้คนส่วนใหญ่ของประเทศมีโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง จากการที่รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนตาม พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 3) โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา คือ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งมีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ควบคุมดูแลสนับสนุนส่งเสริมให้การบริหารงานโรงเรียนเอกชนสามารถดำเนินไปด้วยดี ซึ่งระบบการบริหารในโรงเรียนเอกชน

ประเภทสามัญศึกษาเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ นั่นคือ ระบบบริหารงานโรงเรียนจะเกิดขึ้นมิได้ หากขาดผู้วางแผนจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะบริหารงานโรงเรียนอย่างมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีบุคลากรในโรงเรียนร่วมปฏิบัติงานด้วยตามหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้เขาวิชเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถตามความต้องการของสังคมยุคปัจจุบัน โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์มากที่สุดใช้เวลาให้น้อยที่สุดและประหยัดที่สุด ซึ่งระบบการบริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษามีโครงสร้างดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 9)

โครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงโครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

คู่มือปฏิบัติงาน โรงเรียนเอกชน. 2536. หน้า 9.

โครงสร้างระบบบริหารได้ปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกับยุคสมัยและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ดังนี้

1. ผู้บริหารกิจการและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งผู้รับใบอนุญาต (เจ้าของ) ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนจะต้องมีจำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและห้องเรียน
2. สถานที่และบริเวณที่ตั้งสถานศึกษา จะต้องมียื่นที่ดินบริเวณโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น ระดับอนุบาลศึกษาจะต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ไร่
3. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียน (ค่าเล่าเรียน) รัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น และค่าบำรุงการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานเพื่อประเมินคุณภาพของโรงเรียนเอกชน ประกอบการพิจารณาด้วย
4. มาตรฐานในการใช้แรงงานของผู้รับใบอนุญาต บุคลากรทางการศึกษาต้องอยู่ภายใต้กฎหมายทางการศึกษาและกฎหมายแรงงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน และกฎหมายแรงงาน
5. ความมั่นคงปลอดภัยแห่งชาติและศีลธรรมอันดี เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลสถานศึกษาเอกชนจะต้องคอยตรวจเยี่ยมแนะนำให้สถานศึกษาเอกชนดำเนินการตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการดำเนินการที่เป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแห่งชาติ รวมทั้งมิให้มีการดำเนินการที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีและมีขอบด้วยกฎหมาย
6. คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามจัดให้มีมาตรการในการควบคุมดูแลด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน มีการตรวจเยี่ยมและการนิเทศการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของโรงเรียน
7. จำนวนและสัดส่วนจำนวนนักเรียน รัฐพยายามกำหนดนักเรียนและสัดส่วนจำนวนนักเรียนระหว่างโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนรัฐให้แต่ก็เป็นเรื่องยากแก่การปฏิบัติเพราะรัฐไม่สามารถคาดคะเนจำนวนนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาได้อย่างแน่นอน

การบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1

ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย มีโรงเรียนเอกชนในทุกระดับชั้น ซึ่งเขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีโรงเรียนที่บริหารกิจการของโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง และมีความคล่องตัวสามารถพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม โดยโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเปิดสอนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 1 มีจำนวนดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544 : 142-157)

1. จังหวัดนครปฐม มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 28 โรงเรียน
 2. จังหวัดนนทบุรี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 38 โรงเรียน
 3. จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 37 โรงเรียน
 4. จังหวัดสมุทรปราการ มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 49 โรงเรียน
 5. จังหวัดสมุทรสาคร มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 11 โรงเรียน
- สรุปเขตการศึกษา 1 มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 163 โรงเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่โรงเรียนเอกชนไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย จรรยา มารยาท วินัยและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 12)

1. ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ควบคุมดูแลรับผิดชอบการดำเนินการของโรงเรียนในการดำรง เลิกล้มกิจการในโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของทางราชการ
 - 1.2 ให้ความร่วมมือการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนเมื่อทางการร้องขอ
 - 1.3 สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ โดยการเข้าศึกษาต่อตามโอกาสอันสมควร
 - 1.4 สนับสนุนและเผยแพร่ข่าวสารทางราชการที่เกี่ยวกับสิทธิและผลประโยชน์ที่ครูใหญ่หรือครูควรได้รับ
 - 1.5 ต้องไม่กระทำการใดอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นในการดำเนินการของโรงเรียน

2. ผู้จัดการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 ควบคุมดูแลรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ

2.2 เสนอแนะผู้รับใบอนุญาตให้จัดหาอุปกรณ์การสอน หนังสือคู่มือการสอน การประเมินผลหลักสูตร เครื่องใช้ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์กีฬาให้เหมาะสมกับความจำเป็นของโรงเรียน และจำนวนนักเรียน

2.3 เสนอแนะให้ผู้รับใบอนุญาตทำการบำรุงรักษาซ่อมแซมทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน รวมทั้งบริเวณสถานที่ อาคารและอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้มีสถานที่ใช้ในการทำกิจกรรมได้ดีและปลอดภัย

2.4 สนับสนุนและส่งเสริมโดยความเห็นชอบของผู้รับใบอนุญาตให้ครูใหญ่ หรือครู ได้รับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการในโอกาสอันควร

2.5 ควบคุมดูแลและมีกระวังมิให้นักเรียนก่อการวิวาทหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

2.6 สร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน การสอนนักเรียนได้ผลดีด้วยความร่วมมือกันทั้งโรงเรียนและทางบ้าน

3. ครูใหญ่มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติกิจการของโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ

3.2 ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3.3 อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ ปณิธานวัฒนธรรม ค่านิยมเอกลักษณ์

3.4 ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ครูและนักเรียน

3.5 เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ การงาน

3.6 ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

3.7 ศึกษาหาความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล การใช้หนังสือเรียน และคู่มือการเรียน การสอนตามหลักสูตร

3.8 แนะนำให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ในหน้าที่เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3.9 เอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่ในด้านความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย

นอกจากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งกล่าวมาแล้วนั้น การบริหารงานโรงเรียนยังมีบุคคลที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสนองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ หมายถึง คณะบุคคลที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้นจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรท้องถิ่น หรือชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการนี้มีจำนวนอย่างน้อย 7 คน และไม่เกิน 12 คน โดยมีผู้รับใบอนุญาตเป็นประธานกรรมการ ครูใหญ่เป็นกรรมการและเลขานุการมีหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกับโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 15)

- 1.1 ร่วมวางแผนและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
- 1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน
- 1.3 เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนสู่ชุมชน
- 1.4 กำกับดูแลการบริหารเงินงบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามแผนพัฒนาของโรงเรียน

2. ครูซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการดูแลอบรมบ่มนิสัยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ซึ่งครูมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 2.1 บุคคลจะเป็นครูได้ต้องมีคุณสมบัติตามกำหนด และได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- 2.2 ครูต้องจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน และต้องรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาที่มีนักเรียนอยู่ที่โรงเรียน
- 2.3 ครูต้องประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลาที่ทำการตามหน้าที่ของตน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอันสมควร
- 2.4 ครูต้องสอนภาษาไทย เว้นแต่การสอนวิชาใดจะเป็นภาษาอื่นในชั้นนั้น ๆ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด โดยอนุมัติจากรัฐมนตรี
- 2.5 ครูต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบความเป็นไปในโรงเรียนในเวลาอันสมควร
- 2.6 ห้ามมิให้ใช้สถานที่ หรือบริเวณโรงเรียนเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือ ไม่สมควรแก่กิจการของโรงเรียน
- 2.7 ห้ามมิให้ทำการสนับสนุน หรือสอน หรือเตรียมการจะสนับสนุน การสอนในสถานที่หรือบริเวณโรงเรียนซึ่งลัทธิ หรือแบบแผนใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2.8 ครูต้องจัดสอนนักเรียนให้เป็นไปตามตารางสอนที่ใช้ในชั้นเรียนนั้น ๆ

2.9 ครูต้องรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพ และอยู่ในวินัยตามประเพณีของครู และของสถานศึกษาที่ตนมีหน้าที่ทำการสอน

3. นักเรียน หมายถึง บุคคลอันเป็นทรัพยากรและผลผลิตอันมีค่าต่อการจัดการศึกษาและมีความสำคัญต่อการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งนักเรียนที่พึงประสงค์ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 3.1 ต้องแต่งกายให้สะอาดและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
- 3.2 ต้องมีเครื่องแต่งกาย เครื่องเรียน และอุปกรณ์การเรียนครบตามที่โรงเรียนกำหนด
- 3.3 ต้องอยู่ในโอวาทของครูทุกคนและต้องเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู รวมทั้งบิดามารดาและผู้ใหญ่
- 3.4 ประพฤติตนให้สมกับสภาพที่เป็นนักเรียน
- 3.5 ต้องมีความสุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป
- 3.6 นักเรียนต้องรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3.7 นักเรียนย่อมต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัยอันดีงาม และเคารพกฎหมาย
- 3.8 นักเรียนจะต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีผู้บริหารและครูร่วมกันปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดในเวลาที่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้กระบวนการบริหารงานโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีการดำเนินงานต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน กระงานแต่ละด้านจะสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 7) ที่ได้กำหนดขอบข่ายในการบริหารงานโรงเรียนไว้ รวม 6 งาน ดังนี้ คือ

1. งานวิชาการ
2. งานกิจการนักเรียน
3. งานบุคลากร
4. งานธุรการการเงินและพัสดุ
5. งานอาคารและสถานที่
6. งานความสัมพันธ์ชุมชน

งานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 84) กล่าวถึงงานวิชาการว่า หมายถึง งานบริหาร ปรับปรุง พัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้บังเกิดผลดี สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2539 และแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา งานวิชาการ มีขอบข่าย ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรถือได้ว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเป็นเครื่องชี้บ่งว่าเยาวชนไทยในอนาคต ควรจะเป็นพลเมืองอย่างไร ที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของคนได้อย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 144 - 122) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้

1.1.1 การเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร การบริหารงานด้านการเรียนการสอน ต้องยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร โดยครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรม ตามแนวทางที่แผนการสอน และคู่มือครูเสนอแนะไว้

1.1.2 การใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและมีคุณภาพ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ปรัชญา จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรอย่างชัดเจนก่อน จึงจะสามารถกำหนดสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม

1.1.3 การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ ผลจากการวัดผลประเมินผล จะเป็นข้อมูลในการหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง และจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ

1.1.4 การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียน เป็นการสอนที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

1.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่พัฒนาคุณลักษณะและนิสัยที่ดีของนักเรียน ได้แก่

1.2.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมหรือเผยแพร่ความรู้และการปฏิบัติตามระบบประชาธิปไตยและวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยฝึกให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่เด่นชัดในเรื่องการวธธรรม สามัคคีธรรม และปญญธรรม

1.2.2 การจัดกิจกรรมอาหารกลางวันของนักเรียน คือ การจัดให้นักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทานอาหารมีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการตามความต้องการของร่างกาย ในราคาถูกช่วยเหลือนักเรียนยากจนขาดแคลนได้รับประทานอาหารกลางวัน และส่งเสริมความรู้พื้นฐานจากประสบการณ์เรื่องโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

1.2.3 การจัดกิจกรรมสหกรณ์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะในการเรียนรู้ระบบสหกรณ์โดยการปฏิบัติจริง นอกจากนั้น ยังช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยวิธีการของสหกรณ์อีกด้วย

1.2.4 โครงการบริหารแนะแนว เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนตามขอบข่ายของโครงการ คือ การให้บริการด้านการศึกษาต่อ การแก้ปัญหาเรื่องการเรียนของเด็กที่เรียนอ่อน การแก้ปัญหาสุขภาพอนามัย การแนะแนวในงานอาชีพ

1.2.5 กิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมเป็นกิจกรรมเพื่อปลูกฝังอบรมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพื่อจะได้เติบโตเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ

1.2.6 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้การบริการแก่นักเรียนเพื่อป้องกันและขจัดความเจ็บป่วยต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีสุขภาพอนามัยดี ไม่เจ็บป่วยมากจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

1.2.7 กิจกรรมห้องสมุด คือ การจัดห้องสมุดในโรงเรียน หรือมุมหนังสือในห้องเรียนให้มีหนังสือเพียงพอ เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีหนังสือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร เพราะห้องสมุดหรือมุมหนังสือ เป็นแหล่งที่รวบรวมหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ความบันเทิงหรือพักผ่อนหย่อนใจได้

1.2.8 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยมุ่งหมายให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพให้สนองนโยบายเร่งรัดคุณภาพ และบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

1.2.9 การจัดกิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามความสมัครใจของนักเรียนแต่ละคนในยามว่างเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามความสนใจด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปหัตถกรรม ดนตรี ขี่ม้า ว่ายน้ำ กีฬาต่าง ๆ

1.2.10 โครงการที่สำคัญเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้ ได้แก่ โครงการพัฒนานุเคราะห์เกี่ยวกับการวัดผล โครงการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โครงการคลังข้อสอบ โครงการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

โครงการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนสำหรับนักเรียน โครงการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เป็นต้น

2. การจัดสายการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานทางวิชาการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 129) ได้ให้บทบาทของผู้บริหารไว้ ดังนี้

- 2.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนของโรงเรียน
- 2.2 จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานวิชาการ
- 2.3 กำกับ ติดตาม และนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ
- 2.4 จัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอ ตามสภาพของโรงเรียน
- 2.5 จัดให้ครูผลิต จัดหาสื่อการเรียน และดูแลให้ครูนำไปใช้ประกอบการสอน
- 2.6 จัดให้มีมูมนหนังสือ ห้องสมุดที่เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน รวมทั้งจัดห้อง .

พิเศษต่าง ๆ

2.7 ให้โรงเรียนมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

2.8 ส่งเสริมและนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน

2.9 อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดสรรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการสอน

2.10 ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานวิชาการทุกด้าน

2.11 จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการทุกระยะ เมื่อพบปัญหาจะได้ดำเนินการแก้ไข

3. การนิเทศติดตามและประเมินผลทางวิชาการ ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ กิจกรรมที่โรงเรียนประถมศึกษาดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การนิเทศภายใน และการประเมินผลทางวิชาการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 135-143) กำหนดไว้ดังนี้

3.1 การนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหารลงไปในพื้นที่ที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครูรวมทั้งครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การประเมินผลทางวิชาการ เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงของโรงเรียนกับผลที่คาดว่าจะได้รับ หรือความคาดหวังของหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสม

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญหลายประการ เช่น ประเมินเพื่อพิจารณาความดีความชอบ ประเมินเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ประเมินเพื่อพัฒนาบุคลากร และประเมินเพื่อพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยโรงเรียนต้องดำเนินการให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร

งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานเกี่ยวกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ยกเว้น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน –สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 56-65) ได้กำหนดขอบข่ายและประเภทของงานกิจการนักเรียนให้เหมาะสมกับการกิจโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมีดังต่อไปนี้ เช่น การจัดทำเขตบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียนเข้าเกณฑ์ การรับนักเรียนเข้าเรียน การลงทะเบียนนักเรียน การแบ่งกลุ่ม แบ่งชั้นนักเรียน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การรายงานเกี่ยวกับนักเรียน การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน การย้ายและจำหน่ายนักเรียน การทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียน การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน

2. กิจกรรมบริหารงานส่งเสริมประสิทธิภาพนักเรียน คือ งานบริการที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การบริการด้านสุขภาพ การบริการอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว การบริการนักเรียนขาดแคลนทุนการศึกษา

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน คือ งานที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ในหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางมากขึ้น ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมการจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การจัดทัศนศึกษา การจัดกีฬา การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านศิลปะ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า คือ งานหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับศิษย์เก่า หรือชุมชน เช่น การติดตามผลนักเรียน การตั้งสมาคมศิษย์เก่า การสรรหาและยกย่องคนดีประจำท้องถิ่นและชุมชน

งานบุคลากร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในหน่วยงานในอันที่จะให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานตามความต้องการ และเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก : 20-23) ได้กำหนดขอบข่ายงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา 4 ประการ คือ

1. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 กำหนดขอบข่ายภาระงานของโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน

1.2 พิจารณามูลค่าเป็นรายบุคคล ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และ

พฤติกรรมต่าง ๆ

1.3 กำหนดหน้าที่และมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามความรู้ ความสามารถ

1.4 จัดทำแผนภูมิบริหาร โรงเรียน เพื่อแสดงให้เห็นสายบังคับบัญชาและความสัมพันธ์กับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

2. การพัฒนาและธำรงรักษา มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1 สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรเป็นรายบุคคล ได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น การส่งไปฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ หรือศึกษาต่อ

2.2 จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา เป็นหมู่คณะในโรงเรียน

2.3 จัดให้มีการไปศึกษาดูงาน หรือแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการเรียนการสอน โดยการสร้างนวัตกรรมสื่อ และการใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน

2.5 จัดให้มีการประเมินผล การศึกษาวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น พร้อมนำไปเผยแพร่และส่งเสริมให้นำผลงานดังกล่าวเสนอขอปรับปรุงตำแหน่งให้สูงขึ้นต่อไป

3. การรักษาระเบียบวินัย คือ ปทัสถานแห่งความประพฤติหรือข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตาม วินัยที่ต้องปฏิบัติมีหลายประการ ดังนี้

3.1 สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.2 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

3.3 ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ

3.4 รักษาความลับของทางราชการ

3.5 ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

3.6 ปฏิบัติราชการโดยไม่กระทำข้ามขั้นตอนการบังคับบัญชา

3.7 ไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

3.8 ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน

3.9 อุทิศเวลาให้แก่หน่วยงาน

3.10 รักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการด้วยกัน

3.11 ไม่ทำการที่ต้องห้ามในหน่วยงาน

3.12 รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตนและหน่วยงาน

ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องกำหนดมาตรการให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ถือปฏิบัติเพื่อการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด

๒๕๖๓/๒๕๖๔ ร.๖

งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานด้านนี้ถือเป็นงานหลักงานหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา งานธุรการการเงินและพัสดุมียกข้อย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 4 - 24) กำหนดไว้ดังนี้

1. การบริหารงานธุรการ งานธุรการของโรงเรียนเป็นงานประสานและสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยความราบรื่น ซึ่งประกอบด้วยงาน 5 งาน คือ

1.1 งานสารบรรณ คือ งานที่เกี่ยวกับหนังสือราชการ เริ่มตั้งแต่คิด ร่าง เขียน แต่ง อ้างกฎหมาย/ระเบียบ พิมพ์ จัด จำ ทำสำเนา ส่ง รับ บันทึก ย่อเรื่อง เสนอ สั่งการ ตอบ จัดเก็บเข้าที่ค้นหาเรื่อง และทำลาย

1.2 งานทะเบียนและรายงาน งานทะเบียนในโรงเรียน ประกอบด้วย งานทะเบียนที่เกี่ยวกับนักเรียน งานทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในโรงเรียน งานทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ส่วนรายงาน ได้แก่ การเสนอเรื่องราว หรือเอกสารเพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อเท็จจริง ดังนั้น งานทะเบียนและรายงานต้องปฏิบัติควบคู่กัน

1.3 งานรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่ คือ การพิทักษ์รักษาให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

1.4 งานจัดสำนักงาน หมายถึง การจัดการที่ทำการอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

1.5 งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน

2. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ งบประมาณในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่นำมาใช้ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ มีแหล่งที่มา 2 ประเภทดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 ก : 82)

2.1 เงินงบประมาณ เป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งจำแนกเป็นงบกลาง และหมวดรายจ่าย 7 หมวด ได้แก่ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่น

2.2 เงินนอกงบประมาณ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษามีเงินนอกงบประมาณที่ได้รับผิดชอบได้แก่ เงินบำรุงการศึกษา เงินบำรุงลูกเสือ เงินบำรุงยุวอาสาสมัคร เงินบำรุงเนตรนารี และเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

3. การบริหารงานการเงินและบัญชี หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับถูกต้อง ทันเวลา เหมาะสม สามารถตรวจสอบได้

4. การบริหารงานพัสดุ เป็นกระบวนการเริ่มตั้งแต่ การจัดหา/ควบคุม และการจำหน่ายพัสดุ ซึ่งจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ

งานอาคารสถานที่ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาคารและสถานที่ของโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 ข : 28)

1. อาคารเรียน ซึ่งรวมถึงห้องเรียน และห้องพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องพัสดุ ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพัสดุ เป็นต้น

2. อาคารประกอบหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เช่น อาคารอเนกประสงค์ โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องส้วม เรือนเพาะชำ รั้ว ถึงประปา เป็นต้น

3. บริเวณโรงเรียน เช่น สนาม ถนน ที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น
งานอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะมีขอบข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 อย่าง ดังนี้

1. การจัดสร้างอาคารสถานที่ รวมถึงการวางแผนบริเวณที่ตั้งอาคาร การควบคุม การก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่

2. การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุดต่อการเรียนการสอนโดยตรง ต่อการเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักเรียน และต่อชุมชน

3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือเพิ่มเติมเพื่อใช้ประโยชน์โดยคุ้มค่าที่สุด และต้องสะอาด เรียบร้อย สวยงาม น่าดู น่าเรียน

4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ คือ การควบคุมดูแลโดยทั่วไป เป็นการกำกับ ติดตามผล การใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ และแบบแผนของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นการดำเนินการประเมินการใช้เพื่อการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์สูงสุด และเป็นข้อมูลเพื่อการวางแผน

งานความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนประถมศึกษาถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ค : 21-22) ได้กำหนดขอบข่ายของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. งานการให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ ได้แก่ การให้บริการด้านข่าวสารข้อมูลวิชาการ อาชีพ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุ ครุภัณฑ์ การให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น ที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สหกรณ์ร้านค้า ธนาคารข้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้านตัดผม ตู้ยาประจำหมู่บ้าน น้ำสะอาด เป็นต้น

2. งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การรับความช่วยเหลือจากชุมชน ทุกอย่างทั้งทางด้านวิทยากร แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่หรือคำแนะนำ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว โรงเรียนได้วางแผนหรือโครงการในการขอรับความช่วยเหลือล่วงหน้า และเมื่อได้รับการสนับสนุนจะจัด กิจกรรมยกย่องให้เกียรติ ออกเกียรติบัตร หรือรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เพื่อออกเกียรติบัตรหรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบทางราชการต่อไป

3. งานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง หล่อเทียนจำพรรษา วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทักษะศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการโรงเรียน เป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2539 ซึ่งจะต้องดำเนินการตั้งแต่ การสรรหา การเสนอแต่งตั้ง การเสริมความรู้ บทบาทหน้าที่ การจัดประชุม และดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาตามที่รัฐต้องการ

5. งานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิฯ เพื่อการแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชน ด้วยการสนับสนุนให้ชุมชนได้มีโอกาสจัดตั้ง รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเหล่านี้ได้มีโอกาสให้คำปรึกษา จัดตั้งกิจกรรมช่วยเหลือโรงเรียนหรือร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากขึ้น

6. งานการประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นงานที่จะเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมทั้งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวก ราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติโดยทั่วไป เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำ จุลสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียน การออกข่าวทางสื่อสารมวลชน การจัดทำ หอกระจายข่าวเสียงตามสาย หรือการพูดประชาสัมพันธ์ในงานพิธีต่าง ๆ ที่มีโอกาส เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ค : 23) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันไว้ 3 ประการ คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน ได้แก่ เจตคติของบุคลากรในโรงเรียนต่อชุมชนว่าไม่มีความสำคัญหรือบุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลาในการสร้างกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนมีความขาดแคลนมากจน ชุมชนไม่สามารถให้ความร่วมมือตามที่ต้องการได้

2. ปัญหาของชุมชน ได้แก่ การมีเจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ไม่เห็นประโยชน์ของการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจ ความรู้ หรือความสมบูรณ์ของชุมชนมีน้อย รวมทั้งไม่มีเวลาที่จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

3. ปัญหาทางระบบราชการ ที่ต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย เป็นขั้นตอน ชุมชนจึงมีความรู้สึกลำบาก กลัวความผิดที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้น

ในฐานะที่โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันของรัฐและชุมชน จึงมีภารกิจเพื่อชุมชนโดยเฉพาะเป็นศูนย์กลางพัฒนาชุมชนด้วย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ค : 26-27) กล่าวถึงความสำคัญของโรงเรียนว่ามีความสำคัญใน 3 ด้าน คือ

1. เป็นศูนย์รวมข่าวสาร ด้วยการให้ข่าว ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีโอกาสเข้าศึกษาและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

2. เป็นศูนย์รวมเกี่ยวกับด้านอาชีพ โดยโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้และฝึกอาชีพให้ชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพ และเป็นแหล่งสาธิตงานอาชีพด้วย

3. เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรม โดยปกติโรงเรียนประถมศึกษาจะเป็นผู้นำ และจัดงาน ประเพณี การประกวด หรือแสดงการละเล่น กีฬา กิจกรรม นันทนาการ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรม หรือบางแห่งสามารถจัดตั้งศูนย์รวมวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นด้วย

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน และครูในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ค : 27-28) กำหนดไว้ดังนี้

1. การสร้างศรัทธาในตนเอง ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนต้องพยายามพัฒนาตนเอง ให้ชุมชนเกิดความศรัทธา ร่วมมือกันปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาหาความรู้ ให้เป็นผู้รอบรู้ ปฏิบัติงาน

ตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณลักษณะนิสัย คุณธรรม ให้เป็นที่ยอมรับ และชุมชน
ปรารถนา

2. การร่วมกันสร้างศรัทธาให้สถาบัน ผู้บริหารและคณะครู ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้
ชุมชนมีความภูมิใจและเชื่อมั่นในการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า มีชื่อเสียง
มีคุณภาพ นักเรียนมีคุณลักษณะ ความรู้ความสามารถตรงตามหลักสูตรและสังคมต้องการ
สภาพของโรงเรียนร่มรื่นเป็นปัจจุบัน ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าขณะการประกวดในเรื่องต่าง ๆ
หรือในระดับต่าง ๆ จนถึงเป็นระดับโรงเรียนรางวัลพระราชทาน เป็นต้น

3. การสร้างความสนิทสนมกับชุมชน ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญใน
การสร้างความสนิทสนมกับชุมชนด้วยการให้เวลาต้อนรับให้บริการด้วยความเต็มใจยิ่ง ไปร่วมงาน
ช่วยเหลือพัฒนาชุมชนเป็นประจำ รวมทั้งการไปเยี่ยมเยียนชุมชนหรือผู้ปกครองที่ประสบโชค
หรือประสบทุกข์ภัย

4. การเสริมสร้างเกียรติคุณของชุมชน ผู้บริหารและครู จะต้องให้เกียรติแก่ชุมชนหรือ
คณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม และเท่าเทียมกัน เช่น การต้อนรับ การเชิญชวนร่วมงาน
การกล่าวคำยกย่อง การมอบเกียรติบัตรและการประกาศเกียรติคุณเป็นประจำ

5. การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารและคณะครูต้องร่วมกันจัด
กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างหลากหลายและเป็นประจำ โดยถือหลักมนุษยสัมพันธ์
เป็นหลัก มุ่งเน้นความร่วมมือมากกว่าการต้องการทรัพย์สินมาพัฒนาโรงเรียนแต่ฝ่ายเดียว และ
การจัดกิจกรรมทุกครั้ง หากคณะครูร่วมจัดทำโดยพร้อมเพรียงกัน ยังเป็นการสร้างศรัทธาให้ชุมชน
อย่างมาก

6. การร่วมกันประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหารและคณะครูทุกคนต้องถือว่าหน้าที่ใน
การประชาสัมพันธ์งานให้ชุมชนทราบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่มีโอกาสและต่อเนื่องตลอดเวลาจะ
ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามบทบาทมากยิ่งขึ้น

บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
คณะกรรมการโรงเรียน เป็นคณะบุคคลที่มีความตั้งใจ เสียสละ อุทิศตน เพื่อเข้ามามีส่วนร่วม
พัฒนาการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2539
คณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาท 3 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง
ชาติ. 2541 ค : 29)

1. บทบาทหน้าที่สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไป โดยเป็นตัวแทน
ประชาสัมพันธ์ประสานงานสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน เพื่อสร้าง
การร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียน

2. บทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2539 ใน 6 เรื่อง ได้แก่ การกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและงบประมาณ การรับทราบความก้าวหน้าดำเนินการตามแผนงาน การประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน พร้อมแต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการ

3. บทบาทในการประกันคุณภาพโรงเรียนที่เกี่ยวกับให้คำปรึกษา และสนับสนุนการประกันคุณภาพ การเสริมแรงจูงใจและรับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามมาตรฐาน

การที่โรงเรียนจะได้รับการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชนได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนให้ทุกฝ่ายในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ รักโรงเรียน และมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาในรูปปวงชนเพื่อการศึกษา และเปิดโอกาสให้องค์กร ชุมชน ประชาชน มีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา โดยโรงเรียนต้องศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียน โดยชี้แจงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและจัดกิจกรรมให้มีความรู้สึกต้องการพัฒนาโรงเรียน อาทิ การศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ นอกจากนั้นควรจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน มีการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานที่เชื่อมโยงเป็นระบบในการพัฒนาโรงเรียน ทั้งยังเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยใช้แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 ก : 60 - 62)

1. จัดทำแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน
2. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียน
3. ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการแสวงหาและการบริหารการเงินงบประมาณของโรงเรียน
4. รับทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนภาคเรียนละ 1 ครั้ง
5. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ผลงานและชื่อเสียงของโรงเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและการยอมรับของชุมชนและประชาชน

กล่าวโดยสรุป งานของโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 งานนั้น เมื่อพิจารณาเทียบกับวัตถุประสงค์ของการบริหาร โรงเรียนจะเห็นว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนงานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน เป็นงานสนับสนุน ซึ่งทุกงานล้วนเป็นกลไกไปสู่เป้าหมาย

ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักในการบริหาร คือ การควบคุมและอำนวยการให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสมในทุกสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผลจากการตัดสินใจของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงต่อผู้บริหาร บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และความสำเร็จของการดำเนินการกิจของโรงเรียน ดังนั้น การตัดสินใจจึงมีความจำเป็นอย่างมากในการบริหารงานโรงเรียน

การตัดสินใจ

การตัดสินใจถือเป็นเรื่องที่ทำกันเป็นประจำทุกวันของผู้บริหาร เพราะการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโรงเรียน ดังนั้น การตัดสินใจจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงควรใช้ความระมัดระวังต่อการตัดสินใจของตนเอง

ความหมายของการตัดสินใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535 : 185) ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้เลือกได้ ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 272) ให้ความหมายไว้ว่าการตัดสินใจทางการบริหารหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารได้พิจารณาเลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุด หรือเป็นไปได้มากที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง และ กวี วงศ์พุ่ม (2539 : 61) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเป็น การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกหลาย ๆ ทาง ผู้นำต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับ สมคิด บางโม (2540 : 180) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อนและมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น ซึ่งไม่แตกต่างจากที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541. จ : 168-169) ได้สรุป

ความหมายของการตัดสินใจสั่งการว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกต่าง ๆ โดยผู้ตัดสินใจจะมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เมื่อผู้ตัดสินใจทำการตัดสินใจ ผู้ตัดสินใจจะทำการเลือกกว่า จะดำเนินการอย่างไร โดยอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ที่ตนเองมีเหตุผล และดุลพินิจทำการตัดสินใจเลือก
2. ผู้ตัดสินใจมีทางเลือกหลายทาง เมื่อเขาทำการตัดสินใจ เขาต้องใช้ดุลพินิจวิเคราะห์ และประเมินเลือกทางเลือกที่คิดว่าที่สุด
3. ผู้ตัดสินใจจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ในใจ หรือกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันก็ได้ ผู้ตัดสินใจจะต้องตัดสินใจดำเนินการเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

นอกจากนี้ สุดา ทัพสุวรรณ (2544 : 65) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางดำเนินการปฏิบัติที่เห็นว่าน่าจะเป็นดีที่สุดในงานทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้คิดและไตร่ตรองจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จากความหมายของการตัดสินใจดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่าการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกแนวทางปฏิบัติที่เห็นว่าดีที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งการตัดสินใจมีความสำคัญอย่างมากในการบริหารงานโรงเรียน

ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นศิลปะและภารกิจอันสำคัญต่อการบริหารงานทุกประเภท ทั้งนี้ เพราะการตัดสินใจของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานขององค์การ หากว่าผู้บริหารกระทำการตัดสินใจผิดพลาดแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติงานขององค์การ ดังนั้น การตัดสินใจจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ที่ผู้บริหารจะต้องใช้เวลาและความระมัดระวังในการดำเนินการตัดสินใจเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัดสินใจ หลายท่าน ดังนี้ คือ

อรุณ รักธรรม (2527 : 419-420) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเสมือนหัวใจของการบริหารงานหรือการจัดการ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า ถ้าจะพิจารณาถึงการดำเนินการที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ใด ๆ ขององค์การก็จะเริ่มต้นตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์และความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ เช่นนั้น ขั้นตอนต่อไปจะมีการกำหนดนโยบาย หรือกลวิธีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น นับว่าเป็นการตัดสินใจอีกขั้นหนึ่ง ที่จะทำการเลือกสรรวิธีทางที่เหมาะสมที่สุด โดยเชื่อมั่นว่าจะเป็นวิธีทางนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้น ๆ ได้ และหากจะพิจารณากระบวนการบริหารอันหมายถึง การวางแผนงาน การจัดองค์การ การหาบุคคลมาทำงาน การสรรหาและการจัดสรรทรัพยากร

ทุกชนิดในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการติดตามควบคุมตรวจการปฏิบัติงานของแผนงานนั้น จะเห็นได้ว่าทุกขั้นตอนที่กล่าวมานั้น จะต้องมีการบริหารอย่างหนึ่ง คือ การตัดสินใจแฝงอยู่ตลอดเวลา ไม่เช่นนั้นจะอุปสรรคหนึ่งว่า ในการจัดการหรือการบริหารงานในองค์กรนั้นเป็นไปโดยอัตโนมัติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 ข : 14) กล่าวถึงความสำคัญของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจ เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการบริหาร จะเห็นได้ว่าผู้บริหารจะต้องใช้การตัดสินใจในการบริหารงานทุกงานในทุกขั้นตอน ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจเพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่จะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ของงานบริหารโรงเรียนซึ่งมีความคล้ายคลึงกันกับ แม็คคาร์นี (McCarny. 1984 : 19) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นแก่นสำคัญของการบริหาร ซึ่งงานหรือกระบวนการอย่างอื่นทั้งหมดต้องขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจ หรือสัมพันธ์หรือเกิดขึ้นเพื่อการตัดสินใจ ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และลึกซึ้งถึงกระบวนการ และขั้นตอนของการตัดสินใจ เพื่อจะได้วินิจฉัยสั่งการได้ถูกต้องและเหมาะสม ในการบริหารโรงเรียนนั้น สิ่งสำคัญ คือ การตัดสินใจและนำการตัดสินใจไปดำเนินงานบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ในการตัดสินใจหลายครั้งในวันหนึ่ง ๆ บางครั้งก็มีความสำคัญถึงขั้นของการอยู่รอดหรือไม่ของหน่วยงาน บางครั้งก็เป็นเหตุให้กระทบกระเทือนถึงการทำงานของบุคคลอื่น ๆ ผลของการตัดสินใจผู้บริหาร ก็จะต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้ กวี วงศ์พุ่ม (2539 : 61) กล่าวถึงความสำคัญของการตัดสินใจว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการตัดสินใจที่ดีมีหลักการจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และ สุดา ทัพสุวรรณ (2544 : 65) กล่าวถึง ความสำคัญของการตัดสินใจว่าบุคคลทุกคน ต้องมีการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ทุกวัน ผู้บริหารระดับล่างจะตัดสินใจระยะสั้นในการเลือกทางปฏิบัติภายใต้นโยบายและวิธีปฏิบัติที่ถูกกำหนดไว้โดยผู้บริหารระดับสูง ส่วนเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งยวด เพราะจัดว่าการตัดสินใจนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ถ้าผู้บริหารตัดสินใจไปในทางที่ถูกที่ควรตามที่การดำเนินงานขององค์กรได้วางไว้ก็จะประสบความสำเร็จ ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารตัดสินใจผิดพลาด ผลร้ายย่อมจะเกิดแก่ตัวผู้บริหาร และบุคลากรในหน่วยงานขององค์กร อย่างแน่นอน

สรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานอย่างมากที่ผู้บริหารไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมย่อมนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ และหาหลักการกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจเพื่อมิให้เกิดความผิดพลาด โดยจัดแยกเป็นประเภทของการตัดสินใจตามความเหมาะสม

ประเภทของการตัดสินใจ

ได้มีนักวิชาการเสนอแนวความคิดและแบ่งประเภทการตัดสินใจ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2538 : 144-145) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจเป็น 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed Decision) เป็นไปตามนิตย ฎ หรือระเบียบวิธีปฏิบัติงานบางอย่างทุกองค์การมีนโยบายที่เขียนไว้ หรือไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อทำให้เกิดความง่ายในการตัดสินใจ ภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ
2. การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Nonprogrammed Decision) ในกรณีที่ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งมีความสลับซับซ้อน หรือเป็นข้อกวนที่ไม่เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้แล้วปัญหาดังกล่าวนี้นี้ต้องทำการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยในการแยกผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องใช้ความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และดุลพินิจในการแก้ปัญหา

วัลลภ กันทรพิชัย (2540 : 13-14) ได้แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 4 เรื่องใหญ่ ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หรือจุดประสงค์ของงาน
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับแผน ซึ่งรวมตลอดตั้งแต่แผนงานรวม แผนงานย่อย แผนระยะยาว แผนรายปีเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการและกิจกรรมที่จะทำเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติงาน การเลือกวิธีปฏิบัติในงานใหญ่ หรืองานย่อยต่าง ๆ ตลอดจนการตัดสินใจทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด
4. การตัดสินใจเกี่ยวกับผลของการทำงาน หรือผลิตผลที่สำเร็จจากการทำงานในประเด็นที่เกี่ยวกับความน่าพอใจ

นอกจากนั้นแล้ว สุดา ทัพสุวรรณ (2544 : 65) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจเป็น 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจโดยผู้บริหาร ซึ่งแบบนี้ผู้บริหารจะไม่ขอความคิดเห็นจากลูกน้อง แต่การตัดสินใจจะมีแนวโน้มมาจากประสบการณ์ บุคลิกภาพส่วนตัว และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะรวมถึงกลุ่มภายในองค์กร กลุ่มภายนอกองค์กร โดยทั่ว ๆ ไป ผู้บริหารระดับสูงจะมีความคล่องตัวในการตัดสินใจมาก เพราะโครงสร้างขององค์กรมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารระดับรอง ๆ จะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับนโยบายไปปฏิบัติ
2. การตัดสินใจโดยกลุ่ม แบบนี้จะเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับลูกน้อง

เป็นผลดีเพราะมีการรวบรวมความคิดของหลาย ๆ คน และยังช่วยให้เกิดสำนึกในการทำงาน ล่วงหน้า ช่วยค้นหาทางเลือกที่ดีที่สุด โดยทุกคนมีส่วนร่วมกันคิด นับว่าเป็นผลดีในการตัดสินใจ

จากประเภทของการตัดสินใจ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการใช้การตัดสินใจ ประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน ตามนโยบายและวัตถุประสงค์นั้น และในการตัดสินใจผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการในการตัดสินใจอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ

การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม

ในสังคมประชาธิปไตย ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยโดยเน้นที่กระบวนการบริหารแบบร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน และการแก้ปัญหา ซึ่ง เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2525 : 124-125) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้บริหารที่ดีจำเป็นจะต้องรู้ว่าเมื่อใดตนเองจะตัดสินใจ เมื่อใดจะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ ผู้บริหารไม่ได้ทำงานคนเดียว ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับคนอื่นซึ่งเพื่อนร่วมงานจะเอาตัวไปผูกพันกับหน่วยงาน ก็ต่อเมื่อเขาารู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงานนั้น ถือเป็นการเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงานด้วย

จากการศึกษาทฤษฎีและวรรณกรรมเกี่ยวกับการตัดสินใจ พบว่ามีแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าร่วมในการตัดสินใจจากหลากหลายนักการศึกษา ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 1991 : 321) เสนอรูปแบบการตัดสินใจแบบวัฏจักรการกระทำ (An Action Cycle of Decision making Process) ซึ่งมีลำดับขั้นตอน คือ (1) รู้ว่ามีปัญหาและนิยามปัญหา (2) วิเคราะห์ในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยจัดประเภทปัญหารวบรวมข้อมูล ระบุปัญหาที่ต้องการ (3) กำหนดเกณฑ์ในการแก้ปัญหา (4) พัฒนาแผนหรือยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติโดยหาทางเลือกคาดคะเนผลที่อาจเกิดขึ้น พิจารณาไตร่ตรองและเลือกหนทางปฏิบัติ (5) เริ่มแผนปฏิบัติโดยการจัดโปรแกรม การสื่อสาร การกำกับดูแล และการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งวัฏจักรการกระทำนี้อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน หรืออาจเริ่มที่จุดใดจุดหนึ่งก่อน โดยต้องกระทำร่วมกันในทุก ๆ ส่วนขององค์กร จึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งแนวคิดนี้ มีตัวแปร คือ แรงกดดันของสถานการณ์จะทำให้เกิดความเครียด ซึ่งต่อมา เจนนิส ได้ระบุว่าวิธีกร 5 วิธีในการจัดการความเครียดทางจิตวิทยา คือ (1) ผู้ตัดสินใจยอมรับการตัดสินใจโดยไม่ขัดแย้ง ไม่สนใจข้อมูลความเสี่ยงและทำเหมือนเดิม (2) เปลี่ยนแปลงโดยไม่ขัดแย้ง คือ ยอมรับว่าดีโดยไม่สนใจการลงทุนหรือการเสี่ยง (3) หลีกเลี่ยงความขัดแย้งด้วยการโยนความรับผิดชอบให้ผู้อื่น (4) รอบคอบเกินไปผู้ตัดสินใจสับสนกับการแก้ปัญหา

คิดแล้วคิดอีกกว่าจะเลือกทางใดดี ละเลยผลที่จะตามมา (5) รอบคอบ ต้องแสวงหาข้อมูลด้วยความรอบคอบประเมินทางเลือกด้วยการสุ่มรอบคอบ ก่อนตัดสินใจ ซึ่งนับว่าเป็นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

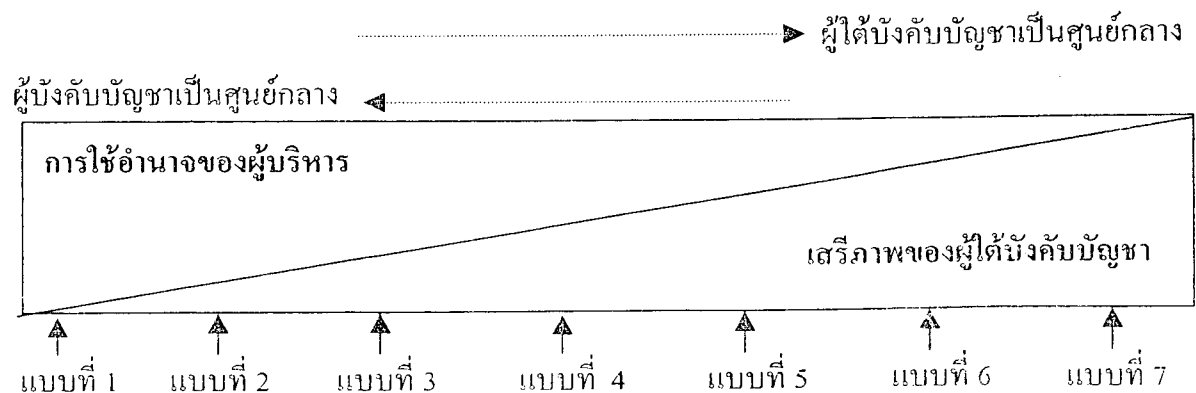
สเวนสัน (ถวิล เกื้อกูลวงศ์. 2530 : 20 ; อ้างอิงจาก Swanson. n.d.) เสนอรูปแบบของการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร ซึ่งได้พัฒนารูปแบบวิธีการตัดสินใจ 3 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบแกนกลางประชาธิปไตย (Democrattic Centralist) เป็นรูปแบบที่ใช้กันบ่อยที่สุดผู้บริหารเสนอปัญหาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ หรือเสนอแนะ แต่ในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังเป็นของผู้บริหาร ผู้บริหารเพียงแต่นำความคิด ข้อวิจารณ์ ข้อเสนอแนะและความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชามาประกอบการตัดสินใจในเบื้องต้นเท่านั้น

2. รูปแบบรัฐสภา (Parliamentarian) รูปแบบนี้จะถือมติข้อตกลง โดยยึดเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักในการตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาต่างมีส่วนร่วมในการออกเสียงเท่าเทียมกัน

3. รูปแบบตกลงใจร่วมกัน (Participant-Determining) เป็นรูปแบบที่ยึดความเห็นกลุ่มเป็นเอกฉันท์ เป็นการตัดสินใจที่ยึดการประนีประนอม รูปแบบนี้ใกล้เคียงกับรูปแบบรัฐสภาสมาชิกทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเท่ากัน ซึ่งนับว่าเป็นการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมสูงสุดแล้ว

เทนเนนบอม และชมิทท์ (อรุณ รักธรรม. 2527 : 190 ; อ้างอิงจาก Tannenbaum and Schmidt. 1958 : 234 - 244) ได้พัฒนาทฤษฎีความต่อเนื่องของพฤติกรรมภาวะผู้นำ โดยพิจารณาจากการใช้อำนาจของผู้บริหารกับเสรีภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อใดที่ผู้บริหารใช้อำนาจมาก เสรีภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาจะน้อย และเมื่อใดที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจน้อย เสรีภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาจะมาก การใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาจะเริ่มจากน้อยไปหามาก แบบของการตัดสินใจตามแนวคิดของ เทนเนนบอม และชมิทท์ แบ่งออกเป็น 7 แบบ จากการที่ผู้บริหารใช้อำนาจมากไปหาน้อย ดังแผนภูมิ ข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงรูปแบบของการตัดสินใจตามแนวคิดของเทนเนนบอม และชมิทท์

ที่มา : อรุณ รักธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. 2527. หน้า 190.

ซึ่ง อรุณ รักธรรม (2527 : 190) ได้สรุปแบบการตัดสินใจไว้ 7 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วประกาศให้ผู้อื่นทราบในกรณีเช่นนี้ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาปัญหาเอง โดยการเป็นผู้หาทางแก้ไขปัญหาหลาย ๆ ทาง แล้วเลือกตัดสินใจทางที่เห็นว่าดีที่สุด จากนั้นก็แจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป ผู้บริหารแบบนี้อาจจะคำนึงถึงหรือไม่คำนึงถึงตัวผู้ได้บังคับบัญชาว่าจะมีความรู้สึกอย่างไรต่อการตัดสินใจของเขา แต่สิ่งที่สำคัญก็คือ ผู้บริหารประเภทนี้จะไม่เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจแต่ประการใด

แบบที่ 2 ผู้บริหารที่พยายามกระตุ้น เกลียกล่อม ให้อยอมรับผลการตัดสินใจของตนเอง ในกรณีเช่นนี้กระบวนการตัดสินใจเป็นไปตามแบบที่ 1 แต่ที่แตกต่างออกไป ก็คือ แทนที่จะประกาศหรือแจ้งการตัดสินใจของเขาต่อผู้ได้บังคับบัญชาโดยตรงก็เปลี่ยนเป็นการใช้ศิลปะในการเกลี้ยกล่อมผู้ได้บังคับบัญชาเสียก่อน เหตุที่เกลี้ยกล่อมก็เพราะถ้าถือว่าอาจจะมี การต่อต้านเกิดขึ้น จึงพยายามลดการต่อต้านโดยชี้ให้เห็นว่าถ้ากระทำตามที่เขตัดสินใจแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างไร

แบบที่ 3 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจของตน แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารแบบนี้ตัดสินใจแล้วพยายามที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับ โดยให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้ฟังความคิดเห็นของตนเองว่า คิดอย่างไรและมีความตั้งใจอย่างไร หลังจากที่ได้อธิบายให้ผู้ได้บังคับบัญชาฟังแล้ว ก็ให้ผู้ได้บังคับบัญชาสอบถามได้ถึงปัญหาที่ยังสงสัย กรณีเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้าใจมากขึ้นว่าผู้บริหารต้องการจะทำอะไรจึงจะสำเร็จผลได้

แบบที่ 4 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผู้บริหารแบบนี้ให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนในการที่จะให้ผู้บริหารเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจบ้าง แต่ความคิดริเริ่มและการพิจารณาตัดสินใจยังคงอยู่กับผู้บังคับบัญชาก่อนที่จะประชุมหรือพบปะกับผู้ได้บังคับบัญชา เขาได้พิจารณาตัดสินใจมาก่อนแล้ว แต่ยังคิดว่าอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ เพราะฉะนั้นจึงได้นำมาเสนอต่อผู้ได้บังคับบัญชาก่อนเพื่อดูปฏิกิริยาที่จะเกิดขึ้นว่า การตัดสินใจกระทบกับผู้ได้บังคับบัญชาคนใดอย่างไร เขาจะให้ผู้ได้บังคับบัญชาพิจารณาให้ความเห็นแต่บอกไว้ก่อนว่าการตัดสินใจนั้นสุดท้ายยังเป็นของเขาเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำ แต่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเอง เป็นโอกาสแรกที่ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา ผู้บังคับบัญชาจะเริ่มค้นอธิบายถึงตัวปัญหาว่าเป็นอย่างไร แล้วถามความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อปัญหานั้นอย่างไร กลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาทั้งหลายมีหน้าที่แสดงความคิดเห็น เพราะถือว่าความรู้และประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องจะทำให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหา เมื่อมีข้อเสนอแนะหลาย ๆ ทางแล้ว ผู้นำจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกทางที่คิดว่าดีที่สุด

แบบที่ 6 ผู้บริหารชี้ข้อจำกัดแล้วให้ตัดสินใจภายในขอบเขตนั้น แบบนี้ผู้บริหารมอบปัญหาให้แก่กลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตัวเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มด้วย อย่างไรก็ตามเขาจะเป็นผู้อธิบายปัญหาและกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจ

แบบที่ 7 ผู้บริหารอนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำภายในขอบเขตที่กำหนด แบบนี้เป็นแบบที่กลุ่มมีอิสระภาพมากขึ้น โดยกลุ่มเป็นผู้คิดหาทางแก้ปัญหาหลาย ๆ ทางเอง แต่ผู้บังคับบัญชากำหนดว่ากลุ่มที่จะแก้ปัญหานั้นมีใครบ้าง เมื่อกลุ่มตัดสินใจอย่างไร ผู้บังคับบัญชาก็จะต้องทำตาม

ซึ่ง เทนเนนบอม และชมิคท์ (อรุณ รัชธรรม. 2527 : 192 ; อ้างอิงจาก Tannenbaum and Schmidt. 1958 : 234 - 244) กล่าวว่า “จากรายละเอียดในแต่ละวิธีการตัดสินใจนั้น มีอาทิที่จะสรุปอย่างชัดเจนว่า แบบใดจะเป็นแบบที่ดีที่สุด ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารที่สามารถปรับพฤติกรรมของเขาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ซ้ำแบบกัน” ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในบางกรณีผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจเอง บางกรณีที่ผู้บริหารควรให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อทางเลือกที่ดีที่สุด ดังนั้น สิ่งที่ผู้บริหารควรศึกษา คือ สถานการณ์อย่างไรที่ผู้ได้บังคับบัญชาควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและควรมีบทบาทขนาดไหน กลุ่มนักการศึกษาที่มีความเห็นตรงกันว่า แนวคิดการตัดสินใจของวรูม และเยตตัน (พวงเพชร วัชรอยู่. 2536 : 67 - 71 ; อ้างอิงจาก Vroom and Yetton. 1973 : 13 - 30) ซึ่งเสนอรูปแบบการตัดสินใจตามสถานการณ์ออกเป็น 5 แบบ คือ เป็นแบบอัตตาริปไตย 2 แบบ แบบปรึกษาหารือ 2 แบบ และแบบตัดสินใจโดยกลุ่ม 1 แบบ ดังต่อไปนี้

แบบอัตตาริปไตย

1. อัตตาริปไตย I (Autocratic I (AI)) – แก้ปัญหาหรือตัดสินใจเองด้วยข้อมูลที่อยู่เองขณะนั้น
2. อัตตาริปไตย II (Autocratic II (AII)) – หาข้อมูลที่เป็นจำเป็นจากผู้ได้บังคับบัญชา อาจบอกหรือไม่บอกปัญหากับผู้ได้บังคับบัญชาขณะถามข้อมูล แล้วตัดสินใจแก้ปัญหากอง บทบาทของผู้ได้บังคับบัญชาในการตัดสินใจมีเพียงให้ข่าวสารที่จำเป็นเท่านั้น ไม่ได้คิดหรือประเมินทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา

แบบปรึกษาหารือ

1. ปรึกษาหารือ I (Consultative I (CI)) – ปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นส่วนตัว แยกฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากแต่ละคนแล้วตัดสินใจเอง โดยอาจใช้หรือไม่ใช้ความเห็นและคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชา

2. **ปรึกษาหารือ II (Consultative II (CII))** – ปรึกษาปัญหากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่ม รวบรวมความคิดและคำแนะนำมาพิจารณาแล้วตัดสินใจเอง โดยอาจใช้หรือไม่ใช้ความเห็นและคำแนะนำของกลุ่ม ก็ได้

แบบกลุ่ม

1. **กลุ่ม (Group (GII))** – บอกปัญหากับกลุ่มแล้วร่วมกันหาทางเลือกและประเมินทางเลือกโดยพยายามให้ได้ข้อยุติเพื่อการแก้ไขร่วมกัน ทั้งนี้บทบาทของผู้นำ คือ เป็นประธานของที่ประชุมที่พยายามไม่ให้ตนเองมีอิทธิพล หรือไม่ทำให้กลุ่มจำยอมรับวิธีการของตน แต่ให้เป็นการยอมรับด้วยการเสนอของกลุ่ม

ส่วนสถานการณ์ในการแก้ปัญหาก็แตกต่างกัน 7 สถานการณ์ ดังต่อไปนี้

คำถาม A – ปัญหาต้องการการตัดสินใจที่มีคุณภาพหรือไม่

คำถาม B – ท่านมีข้อมูลเพียงพอที่จะตัดสินใจอย่างมีคุณภาพสูงหรือไม่

คำถาม C – ปัญหามีโครงสร้างหรือไม่

คำถาม D – การยอมรับการตัดสินใจของผู้ได้บังคับบัญชามีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

คำถาม E – ถ้าท่านตัดสินใจเองแล้วพอจะมั่นใจได้หรือไม่ว่าผู้ได้บังคับบัญชาจะยอมรับ

คำถาม F – ผู้ได้บังคับบัญชามีเป้าหมายเหมือนกับองค์การในการแก้ปัญหานี้หรือไม่

คำถาม G – เมื่อตัดสินใจแล้วจะมีความขัดแย้งระหว่างผู้ได้บังคับบัญชาหรือไม่

เมื่อนำปัญหารวมกับสถานการณ์ที่ต่างกัน 7 สถานการณ์ ซึ่งแต่ละสถานการณ์จะตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ จะเกิดเป็นการตัดสินใจ ซึ่งจะสรุปว่าจะตัดสินใจแบบใด

นั่นคือ รูปแบบการตัดสินใจซึ่งเกิดจากปัญหารวมกับสถานการณ์ที่ต่างกัน มีดังต่อไปนี้

AI คือ ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลของตนเอง

AII คือ หาข้อมูลจากที่อื่นแล้วตัดสินใจเอง

CI คือ ปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

CII คือ ปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

GII คือ ปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วร่วมกันตัดสินใจ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบของการตัดสินใจ แบ่งออกได้หลายลักษณะ ดังนี้

1. แบ่งตามผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ การตัดสินใจโดยบัญชาหรือคำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือกว่า การตัดสินใจโดยผู้ได้บังคับบัญชาเสนอขึ้นมา และการตัดสินใจที่เกิดจากความคิดริเริ่มของผู้บริหารเอง

2. แบ่งตามการใช้เหตุผล แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก และการตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

3. แบ่งตามการเตรียม แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การตัดสินใจที่ได้มีการเตรียมกันมาก่อนล่วงหน้า และการตัดสินใจที่ไม่ได้เตรียมมาก่อนล่วงหน้า

4. แบ่งตามการมุ่งผลลัพธ์ และการมุ่งกระบวนการ แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การตัดสินใจที่มุ่งผลลัพธ์ และการตัดสินใจที่มุ่งกระบวนการ

5. แบ่งตามสถานการณ์ แบ่งออกเป็น 5 แบบ ได้แก่ การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลของตนเองตัดสินใจโดยได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ได้บังคับบัญชา ปรัชญาหรือกับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจ ปรัชญากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง และร่วมกันปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วร่วมกันตัดสินใจ

เมื่อศึกษาแนวคิดการตัดสินใจตามสถานการณ์ของวรูมและเขตตัน (Vroom and Yetton. 1973 :13) ได้รู้รูปแบบการตัดสินใจแบบให้มีมีส่วนร่วมของผู้บริหาร เป็น 5 รูปแบบ คือ

แบบที่ 1 ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ กล่าวคือ ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจก่อนดำเนินการซึ่งแทบจะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมไม่ได้เลย

แบบที่ 2 ผู้บริหารทำการตัดสินใจเอง แต่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ได้บังคับบัญชา กล่าวคือ ผู้บริหารจะวิเคราะห์และตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งอาจจะทำโดยการสังเกต ตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติงาน สถิติ โดยยังไม่มีมีการหารือแต่อย่างใด และตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน

แบบที่ 3 ผู้บริหารอภิปรายปัญหากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคล และทำการตัดสินใจเอง กล่าวคือ ผู้บริหารจะวิเคราะห์และตัดสินใจโดยหารือกับบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์เป็นราย โดยผู้บริหารพิจารณาเลือกสรรบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเพื่อปรึกษาหารือแนวทางการบริหารงานโรงเรียน

แบบที่ 4 ผู้บริหารอภิปรายปัญหากับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชา แต่ยังคงทำการตัดสินใจเอง โดยที่อาจจะยอมให้หรือไม่ยอมให้ความเห็นของกลุ่มมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ กล่าวคือ ผู้บริหารจะวิเคราะห์และตัดสินใจโดยหารือกับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้เลือกสรรกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเพื่อหารือแนวทางการบริหารงานโรงเรียน

แบบที่ 5 ผู้บริหารใช้การอธิบายเป็นกลุ่ม ผู้ได้บังคับบัญชาทำการประเมินทางเลือกร่วมกับผู้บริหาร และทำการตัดสินใจโดยใช้ความเห็นที่สอดคล้องกับผู้บริหาร ยอมรับและดำเนินการตามการตัดสินใจ กล่าวคือ การตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาในการบริหารงานโรงเรียน โดยผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมและมีความผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน

จากแนวคิดของวรูม และเขตตัน ซึ่งสามารถสรุปการตัดสินใจได้ 5 รูปแบบ โดยแต่ละ

รูปแบบมีหลักสำคัญที่คำนึงถึงเพื่อให้เกิดผลดีต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน แล้ววิเคราะห์ตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ แบบที่ 2 ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ได้บังคับบัญชาด้วยการสังเกตตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติงาน ซึ่ง ทั้ง 2 แบบนี้ยังไม่มีวิธีการหรือแต่อย่างใด เป็นการตัดสินใจในการบริหารงานด้วยตัวผู้บริหารเอง และเป็นการตัดสินใจสั่งการ ดังนั้น หลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการตัดสินใจเพื่อให้การตัดสินใจสั่งการเป็นการตัดสินใจที่ดี มีดังนี้ (วัลลภ กันทรพัญ์. 2540 : 12-18)

1. พยายามตัดสินใจสั่งการให้เป็นไปในทางก่อประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด กล่าวคือ เมื่อมีการพิจารณาเลือกทางเลือกที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ใน การตัดสินใจ เมื่อวิเคราะห์สาเหตุและผล ทางได้ทางเสียโดยถี่ถ้วนแล้ว หากหัวข้อวินิจฉัยเหล่านั้นยังกำกวมกัน ควรเลือกทางที่ส่งเสริม สร้างสรรค์ และอำนวยความสะดวกแก่สังคมมากที่สุด

2. พยายามตัดสินใจสั่งการให้เป็นไปในลักษณะที่เป็นการกระจายอำนาจบริหารขององค์กรให้มากที่สุด เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านการบริหารให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา และเป็นการสร้างความกลมเกลียวสมานฉันท์ ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ได้บังคับบัญชาให้มากยิ่งขึ้นอันจะเป็นผลดีต่อการบริหารงานโดยส่วนรวม

3. การตัดสินใจสั่งการต้องเป็นไปในทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่เกินขีดความสามารถของผู้ที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามการตัดสินใจสั่งการนั้น หรือไม่เกินขีดความสามารถขององค์กรที่จะให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร และต้องเป็นการตัดสินใจสั่งการที่ไม่ขัดหรือฝืนนโยบายขององค์กร กฎหมาย ระเบียบแบบแผน ธรรมเนียมของสังคมและสภาวะแวดล้อม กรณีมอบอำนาจในการตัดสินใจสั่งการไปให้ผู้อื่นดำเนินการก็ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายว่ามีสัดส่วนเพียงพอกับความรับผิดชอบที่ได้มอบให้ไปปฏิบัติเพียงใดหรือไม่

4. พยายามจัดวางแผนในการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า เพราะการตัดสินใจสั่งการมักเป็นเรื่องที่ผูกพันและเกี่ยวกับบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ดังนั้น การจะวางแผนปฏิบัติให้รัดกุมและควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

4.1 ได้พบปะพร้อมเพรียงกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจว่า มีข้อผิดพลาดหรือไม่ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นความจริง

4.2 เป็นการกระจายข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามการตัดสินใจครั้งนั้น ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดได้รับทราบตรงกัน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในภายหลัง

4.3 การให้ทุกฝ่ายได้ร่วมแสดงความคิดเห็นจะสร้างความรู้สึกร่วมกันว่า ภารกิจที่ปฏิบัติ นั้นเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องรับผิดชอบเป็นงานของทุกคน จะได้ไม่มีการปิดความรับผิดชอบกัน ซึ่งสรุปได้ว่า ภารกิจในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารนั้น จะต้องใช้ทักษะและความสามารถในการ

การตัดสินใจที่เหมาะสม ได้แก่ การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีการกระจายอำนาจปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมายและระเบียบแบบแผนของสังคม และต้องมีการวางแผนในการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

แบบที่ 3 ผู้บริหารอภิปรายปัญหาโดยพิจารณาเลือกสรรบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเพื่อปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล และทำการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารอภิปรายปัญหา โดยพิจารณาเลือกสรรกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญ เพื่อหารือแนวทางการบริหารงานโรงเรียน

ส่วนแบบที่ 5 ผู้บริหารให้บุคลากรทำการประเมินทางเลือกร่วมกัน และทำการตัดสินใจโดยใช้ความเห็นสอดคล้องกับผู้บริหาร ขอมรับและดำเนินการตามการตัดสินใจ ซึ่งนับว่าเป็นแบบการตัดสินใจที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุดจะเห็นว่า การตัดสินใจแบบที่ 3 แบบที่ 4 และแบบที่ 5 ผู้บริหารล้วนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้นตามลำดับ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานใด ๆ ผู้บริหารต้องใช้ความสุ่มรอบคอบเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่สมเหตุสมผล เหมาะกับสถานการณ์ให้มากที่สุด ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่ง สุมาลย์ สุรมณี. (2536 : 20) และ วิทยา แสงจันทร์. (2544 : 25) ได้กล่าวถึง ผลดีที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการบริหารองค์การ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในด้านการแสดงความคิดเห็น เพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารมนุษย์เรามีความคิดเห็นและมีความผูกพันกับหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่ความเจริญก้าวหน้าหรือล้มเหลวขององค์การ ย่อมมีผลกระทบต่อสมาชิกขององค์การ ดังนั้น สมาชิกขององค์การจึงย่อมมีความรู้สึกนึกคิด และปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารงาน แม้เพียงการแสดงและรับฟังความคิดเห็น นับเป็นการลดข้อข้องใจของสมาชิกในองค์การ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์การทำให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและเกิดประสิทธิภาพของงานทั้งปริมาณและคุณภาพ

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย และมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงสมาชิกขององค์การนั้นหากได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การแล้ว นอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกขององค์การนั้นแสดงความคิดเห็นแล้วยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน และความร่วมนั้นจะแผ่ขยายออกไปทั้งองค์การ ซึ่งทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมพร้อมปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีผลทางใจ ทั้งในการยอมรับสนับสนุนและมีผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ รวมถึงการสร้างความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับในเป้าประสงค์เดียวกันแล้ว สิ่งนั้นจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลได้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในองค์กรนั้น เหตุว่าบุคลากรเหล่านั้นได้สำนึกว่า หน้าที่ดังกล่าว หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มอันมีตนเองเป็นสมาชิกอยู่ได้ร่วมกันตั้งขึ้น ทำให้ง่ายต่อการบริหาร เพราะเมื่อสมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็จะส่งเสริมให้เขามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงขึ้น ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารมากขึ้น

การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม เป็นการส่งเสริมคุณภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ผู้บริหารก็อาจจะไม่มีความรอบรู้เกี่ยวกับทางเลือกหรือทางออกทุกทาง และไม่รอบรู้ในผลที่จะตามมาทุกอย่าง การเปิดโอกาสให้สมาชิกขององค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลมากขึ้น แต่การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร ไม่ได้หมายความว่า เป็นการมอบอำนาจตัดสินใจให้ผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย และอำนาจในการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะให้เข้าร่วมออกความคิดเห็น นั่นคืออำนาจการตัดสินใจยังอยู่กับผู้บริหารทุกประการ

จากแนวคิดการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งบริหาร ความรู้และประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำเอาแนวคิดและเครื่องมือทางการบริหาร ไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้ ซึ่งงานวิจัยของ เสถียร สีสหวงศ์ (2535 : 84-92) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 9 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยพบว่า ในการบริหารงานบุคคล งานวิชาการ งานธุรการการเงิน และงานด้านความสัมพันธ์ชุมชน กลุ่มที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนการจำแนกประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ งานบุคคล งานวิชาการ งานธุรการการเงิน และงานด้านความสัมพันธ์ชุมชน กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต่ำกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป แต่ผลการศึกษาชี้ชัดแย้งกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2536 : 134) ได้ศึกษาลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า หัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีวุฒิการศึกษที่แตกต่างกัน และมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันมีระดับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งต่อสมมุติฐานที่ว่า หัวหน้าภาควิชาที่มีวุฒิการศึกษาสูงและมีประสบการณ์เป็นหัวหน้าภาควิชามานานจะต้องตัดสินใจโดยการให้มีส่วนร่วมแตกต่างจากหัวหน้าภาควิชาที่มีลักษณะตรงข้าม และสอดคล้องกับ ถาวนา วงสวาท (2541 : 110) ศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 7 งาน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนต่างกัน คือ อย่างน้อย 2 ปี ตั้งแต่ 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปีขึ้นไป พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนต่างกัน มีระดับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่าวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารมีบทบาทต่อการตัดสินใจ และการตัดสินใจจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารต้องมีกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสม

กระบวนการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม

ธงชัย สันติวงษ์ (2537 : 214) มีความเห็นว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารงานการตัดสินใจแก้ปัญหาใด ๆ จะต้องกระทำอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจทางปฏิบัติ จะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์. 2537 : 63 – 65)

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ให้เห็นชัดว่าสิ่งต่าง ๆ เป็นอยู่อย่างไร และคิดต่อไปถึงอนาคตว่า ในอนาคตองค์การควรจะให้เป็นอะไร อย่างไรถึงจะดีที่สุดสำหรับองค์การ ซึ่งจากการวิเคราะห์นี้เองจะช่วยให้มองเห็นถึงส่วนต่าง ๆ ที่องค์การจะต้องสร้างสรรค์ หรือพัฒนาเพื่อถมช่องว่างนั้นให้เต็มได้ในที่สุด

2. การกำหนดมาตรฐานผลงาน คือ การมุ่งพยายามกำหนดเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ต้องทำให้เสร็จโดยการแปลงความมาจากวัตถุประสงค์หลักขององค์การนั่นเอง

เป้าหมาย หรือมาตรฐานของงานที่กำหนดขึ้นนี้จะต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 4 อย่าง คือ

1) สมเหตุผล 2) อยู่บนพื้นฐานพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง 3) ติดตามผลได้ 4) นับเป็นจำนวนหรือวัดได้ ในการกำหนดเป้าหมายผลสำเร็จนี้ มักจะไม่เป็นที่ชื่นชอบของนักบริหารจำนวนมาก ทั้งนี้สาเหตุมิใช่ว่าระบุได้ยากหรือทำไม่ได้ หากแต่เป้าหมายผลสำเร็จที่ระบุไว้นี้ถ้าระบุไว้อย่างชัดเจนใช้งานได้แล้ว จะกลายเป็นเครื่องมือสร้างความผูกพันให้นักบริหารต้องเข้ามารับผิดชอบต่อเป้าหมายนั้น ๆ โดยอัตโนมัติ จนยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ และจะถูกติดตามวัดผลสำเร็จได้ตลอดเวลาด้วย

3. การค้นหาหรือพัฒนาทางเลือก ส่วนนี้จะเป็นการสร้างสรรคของนักบริหารโดยตรง ทั้งนี้เพราะงานทุกอย่างต่างก็จะมีทางเลือกปฏิบัติได้อย่างน้อยก็สองทางขึ้นไป ผู้บริหารจะต้องระบุเป้าหมายผลสำเร็จให้สูงขึ้น และดิ้นรนเพื่อคัดค้นหาหนทางอย่างใดอย่างหนึ่งที่ซึ่งเป็นทางเลือก

ปฏิบัติที่ดีกว่าที่จะช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ดีขึ้นกว่าเดิมได้ วิธีการคิดค้นหาทางเลือกนั้นอาจกระทำได้โดยการปรึกษาหารือกัน หรือช่วยกันระดมความคิดจากกลุ่มก็ได้

4. การประเมินผลทางเลือก โดยดูถึงผลสำเร็จที่จะได้ออกมามากที่สุดและดีที่สุดเป็นสำคัญในการประเมินผลทางเลือกนี้ ผู้บริหารจะต้องพยายามตอบคำถาม ดังนี้

4.1 ทางเลือกดังกล่าวจะช่วยให้เป้าหมายสำเร็จผลได้หรือไม่

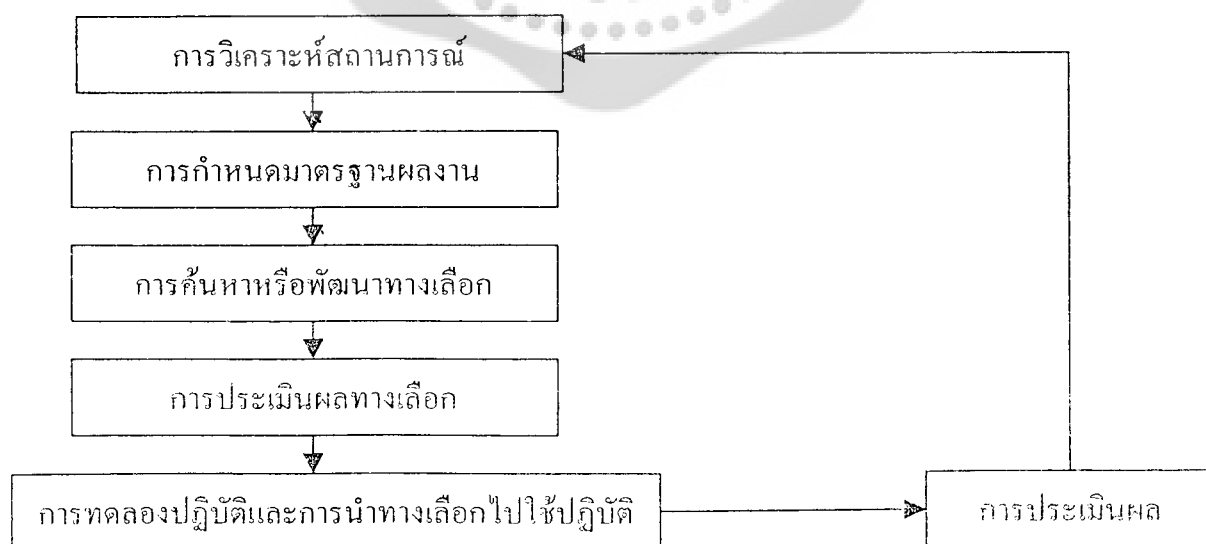
4.2 ทางเลือกดังกล่าวจะก่อผลเสียหายตามมาอย่างไร หรือมีผลข้างเคียงอะไรบ้าง และองค์กรจะสามารถทน หรือยอมรับผลดังกล่าวแค่ไหน

4.3 องค์กรจะมีทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติตามทางเลือกอื่น ๆ ได้หรือไม่หากคำตอบในคำถามทั้งสามเป็นไปในทางไม่ได้แล้ว ก็ย่อมเป็นเครื่องชี้ว่าทางเลือกนั้น ๆ ไม่เป็นที่ยอมรับ

5. การทดลองปฏิบัติและการนำทางเลือกไปใช้ปฏิบัติ ภายหลังจากการได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติแล้ว เพื่อความรอบคอบผู้บริหารอาจใช้วิธีการจัดให้มีการทดลองปฏิบัติในบางจุดที่เป็นส่วนย่อยบางส่วนก่อน จากนั้นเมื่อมั่นใจว่าทางเลือกนั้นได้ผลดีจึงค่อยขยายการปฏิบัติให้เกิดผลทั่วทั้งองค์การต่อไป การทดลองปฏิบัตินี้มีข้อดีที่สำคัญ คือ หากค้นพบข้อบกพร่องประการใดก็จะสามารถปรับปรุงแก้ไขเสียก่อนที่จะขยายผลการปฏิบัติให้กว้างขวางออกไปและการที่จะทราบว่าอะไรบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไขก็โดยการติดตามดูข้อมูลย้อนกลับต่าง ๆ นั้นเอง

จากขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน ดังที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2537: 65) กล่าวไว้ข้างต้น สามารถแสดงเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ (ธงชัย สันติวงษ์, 2537 : 65)

ที่มา : ธงชัย สันติวงษ์, พฤติกรรมองค์การ, 2537, หน้า 65.

ในการบริหารงานโรงเรียนเพื่อความสำเร็จของงาน และความสนใจของบุคลากรในโรงเรียนจำเป็นที่ผู้บริหารต้องอาศัยกระบวนการตัดสินใจที่ดี และมุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักประชาธิปไตยหรือประชาธิปไตย ซึ่งจำแนกลักษณะการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ดังที่ ประยูร ศรีประสาธน์ (2540 : 201 – 254) กล่าวไว้ดังนี้ คือ

1. การจัดกลุ่มรับฟังข้อคิดเห็น ใช้ในกรณีที่ผู้บริหารเป็นผู้ที่กำหนดปัญหา ระบุทางเลือก และผลที่จะได้รับจากทางเลือกแต่ละทางเอง แต่อยากจะได้รับฟังข้อคิดเห็นปฏิกิริยา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจ และทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด กรณีดังกล่าวจะใช้ได้ผลเมื่อการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของบุคลากร บทบาทของผู้บริหารในที่ประชุมกลุ่มดังกล่าวนี้จะต้องเป็นกลางและพยายามรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย

2. การใช้เสียงส่วนใหญ่ ผู้บริหารที่จัดการประชุมรูปแบบนี้จะต้องมีความมั่นใจว่าเสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมจะไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในกลุ่ม และจะต้องเปิดโอกาสให้เสียงส่วนน้อยได้แสดงความคิดเห็น ก่อนจะหาข้อยุติจากที่ประชุมด้วยการลงมติบทบาทของผู้บริหารกรณีนี้จะต้องเป็นกลาง และอำนวยความสะดวกให้ผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลเดียวกันและตรงกัน

3. การใช้มติเอกฉันท์นั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้ได้รับความเห็นพ้องต้องกัน บทบาทของผู้บริหาร คือ การนำการอภิปรายเพื่อที่จะทำให้เกิดความเห็นที่คล้ายคลึงกันอันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเห็นพ้องต้องกัน ผู้บริหารจะต้องพยายามผสมผสานความคิดเห็นต่าง ๆ เข้าด้วยกันและจัดทำขึ้นเป็นทางเลือกที่ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถตกลงกันได้ การตัดสินใจแบบใช้มติเอกฉันท์นี้เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา พลังงานและมีความสับสนสูง นอกจากนี้การเห็นพ้องต้องกันทั้งหมดก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก ฉะนั้นผู้บริหารจึงมักจะใช้ในกรณีที่ เมื่อการตัดสินใจโดยการเห็นพ้องต้องกันเป็นสิ่งจำเป็น

4. การตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่ และมติเอกฉันท์นี้เป็นสิ่งที่มิใช้บ่อยครั้งนัก และมักจะจำกัดการเข้าไปมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาให้มีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต้องการตัดสินใจจริง ๆ

5. การตัดสินใจโดยการรับฟังความคิดเห็น ถ้าการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นไปเพื่อเปิดการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร เพื่อลดการต่อต้านและเพิ่มการสนับสนุนการตัดสินใจ หรือเพิ่มนำความคิดเห็นและข้อมูลจากบุคลากรมาเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้น การจัดกลุ่มตัดสินใจเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ ควรเป็นไปในรูปแบบของการรับฟังความคิดเห็น โดยผู้บริหารนำเสนอปัญหาต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอให้แสดงความคิดเห็นก่อนที่จะหาข้อยุติ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนพึงตระหนักว่าการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเป็นของ

ผู้บริหาร และผู้บริหารควรแสดงบทบาทในการให้ข้อมูลและ เหตุผลในการเสนอแนวทางการตัดสินใจของคนในที่ประชุมทราบ ถ้าจุดมุ่งหมายของการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นไปเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจแล้ว ควรที่จะให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น โดยผู้บริหารควรเน้นกระบวนการแก้ปัญหา มากกว่าการระบุวิธีการแก้ปัญหาการตัดสินใจที่มีคุณภาพสูงมักจะได้มาจากกลุ่มตัดสินใจที่ผู้บริหารวางตนเป็นกลาง ไม่เข้าไปประเมินและวิจารณ์ความคิดเห็นของที่ประชุม รวมทั้งหลีกเลี่ยงการแสดงความประหลาดใจในแนวคิดแปลก ๆ ที่มีผู้เสนอผู้บริหารควรทำหน้าที่ก่อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและให้เป็นการประชุมที่มีการสื่อสาร แบบเปิด

นอกจากนั้น ทศนา แสงศักดิ์ (2539 : 17 ; อ้างอิงจาก Hoy and Miskel. 1991 : 327) ได้กล่าวถึงงานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในการตัดสินใจซึ่งนอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สรุปได้พอสังเขป ดังนี้

1. การให้โอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในด้านขวัญและกำลังใจของครู
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับความพึงพอใจของครู
3. ผู้บริหารที่ให้โอกาสครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเป็นที่รักใคร่ของครูทั่วไป
4. ผลของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
5. องค์ประกอบภายในและภายนอกองค์การ มีผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู
6. ผู้บริหารที่หย่อนประสิทธิภาพ มักจะขาดการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชาและมีการตัดสินใจที่ขาดคุณภาพ

สรุปได้ว่ากระบวนการตัดสินใจแสดงถึงสมองและระบบประสาทของหน่วยงานเป็นคำกล่าวที่มุ่งเน้นที่การตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร กระบวนการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของบุคลากรเป็นการให้แนวทางว่า เมื่อใดผู้บริหารและบุคลากรถึงจะร่วมกันตัดสินใจและพิจารณาประสิทธิผลของการตัดสินใจ การยอมรับการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งธิดาวรรณ นาคเสน (2542 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารที่ดีจำเป็นต้องรู้ว่าเมื่อใด ตนเองตัดสินใจเมื่อใดจะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ ในสังคมประชาธิปไตยผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ ผู้บริหารไม่ได้ทำงานคนเดียว ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับคนอื่น และควรให้เพื่อนร่วมงานคิดเสมอว่า การที่เขาเข้ามาผูกพันกับหน่วยงานก็เพราะเขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงานนั้นด้วย สำหรับงานบริหารโรงเรียนนั้นมีงาน 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน ดังได้กล่าวมาแล้ว ฉะนั้นงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัย

กระบวนการบริหารแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ ตามแนวคิดของวรูม และยัตตัน (Vroom and Yetton. 1973 : 13) ดังนี้

- แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และตัดสินใจเอง
- แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ ดังนั้น กระบวนการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนเป็นตัวแปรที่จะวิเคราะห์ให้เห็นปัจจัยด้านสถานภาพทั้งวุฒิการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งมีผลต่อแนวความคิดในการตัดสินใจแบบใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิมลพรรณ บุญมุสิก (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ใช้วิธีตัดสินใจสั่งการในการบริหารงาน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และงานทั่วไป ด้วยวิธีการประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือก ร่วมกับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นสอดคล้องกัน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ใช้วิธีตัดสินใจสั่งการโดยอภิปรายปัญหาร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเอง ในการบริหารงานทั่วไป ส่วนในการบริหารงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน ใช้วิธีตัดสินใจสั่งการด้วยวิธีการประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือก ร่วมกับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชา แล้วทำการตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นสอดคล้องกัน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ใช้วิธีตัดสินใจสั่งการโดยอภิปรายปัญหาร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วพิจารณาตัดสินใจด้วยตัวเอง ในการบริหารงาน งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ และงานทั่วไป และในการบริหารงานวิชาการกับงานโรงเรียนกับชุมชนใช้วิธีตัดสินใจสั่งการ ด้วยวิธีการประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือก ร่วมกับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นสอดคล้องกัน

พวงเพชร วัชรอยู่ (2536 : 133-135) ได้ศึกษาลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า (1) หัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีนั้น ส่วนใหญ่ตัดสินใจโดยการให้ครูมีส่วนร่วม (2) การตัดสินใจใน

แต่ละภารกิจไม่แตกต่างกัน (3) หัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกันมีการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน (4) วุฒิการศึกษาต่างกันและประสบการณ์ต่างกัน มีการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน (5) ความคลุมเครือในบทบาทภาระงานตามบทบาทและความขัดแย้งในบทบาท ทำนายการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีพฤติกรรมร่วมมือต่ำได้มากกว่า หัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีพฤติกรรมร่วมมือสูง (6) ชีวสังคม ลักษณะภาควิชาและบทบาทของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีทำนายการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีพฤติกรรมร่วมมือต่ำได้มากกว่า หัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีที่มีพฤติกรรมร่วมมือสูง (7) ชีวสังคม ลักษณะภาควิชาบทบาทและพฤติกรรมร่วมมือสามารถทำนายการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีได้ สรุปได้ว่า ความคลุมเครือในบทบาท ภาระงานตามบทบาทและความขัดแย้งในบทบาท มีความสัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ

สายฝน เจริญเชาว์ (2536 : 135-137) ได้ศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ในการบริหารการศึกษา 5 ด้าน ผู้บริหารใช้วิธี “ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ” ในการบริหารวิชาการใช้วิธี “ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้อาจารย์ทราบ” ในการบริหารงานบุคลากรและงานธุรการการเงิน และอาคารสถานที่ใช้วิธี “ผู้บริหารมอบหมายให้อาจารย์หรือกลุ่มอาจารย์ตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนดไว้” ในการบริหารงานกิจการนักเรียนใช้วิธี “ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการหรือกลุ่มอาจารย์ทำการตัดสินใจ” ในการบริหารงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และพบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการโดยวิธี “ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการหรือกลุ่มอาจารย์ทำการตัดสินใจ” ในการบริหารงานวิชาการงานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใช้วิธี “ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้อาจารย์ทราบ” ส่วนปัญหาของการตัดสินใจสั่งการนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การตัดสินใจสั่งการไม่ตรงกับความต้องการของอาจารย์ ปัญหาที่เกิตรงลงมา คือ ปัญหาข้อจำกัดของเวลา

ศุมาลย์ สุรมณี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน และครูขาดความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าครูหญิง และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการบริหารโรงเรียนทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

เจษฎา อึ้งเจริญ (2537 : 146 - 149) ได้ศึกษาสภาพการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 297 คน ครู จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้โดยตรงกับการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 62 ข้อ พบว่า วิธีการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารกับความพึงพอใจตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง แล้วพบว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการด้วยวิธี ผู้บริหารร่วมกันปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นกลุ่มแล้วร่วมกันตัดสินใจ

ทัศนาศ แสงศักดิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้น ช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่ควรมีส่วนร่วมมากที่สุดในการฝึกอาชีพ มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารระดับกอง และกลุ่มผู้บริหารสถานประกอบการ โดยเรื่องที่ควรมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารและกิจกรรม 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนจัดฝึกอาชีพ โดยสำรวจความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน วิเคราะห์งานอาชีพ จัดทำหลักสูตร จัดเตรียมสถานที่ที่จะฝึก จัดบุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักรและสิ่งอำนวยความสะดวก

ขั้นตอนที่ 2 การประสานงานจัดฝึกอาชีพ เพื่อให้เกิดรูปแบบและระบบการฝึกอาชีพ โดยจัดให้มีแผนภูมิแสดงกระบวนการทำงานและโครงสร้างของงาน พร้อมจัดให้นักเรียน นักศึกษาฝึกงานตามสถานประกอบการ

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามงานจัดฝึกอาชีพ โดยติดตามการสอน การบริหารงานงบประมาณ และตรวจสอบผลงานของนักเรียน นักศึกษาให้เป็นไปตามแผนงานและได้มาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลจัดฝึกอาชีพ โดยกำหนดการวัดผลซึ่งต้องคำนึงถึงโครงสร้างของหลักสูตร วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย พร้อมทั้งมีการทดสอบฝีมือระหว่างการฝึกอาชีพเป็นระยะพร้อมประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 5 การรายงานจัดฝึกอาชีพ โดยบันทึกข้อมูลความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อกรฝึกอาชีพ รายงานการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนให้ทันเหตุการณ์ ซึ่งการบริหารการฝึกอาชีพมี 3 ระดับ คือ ระดับกรม ระดับกอง และระดับสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมมี 2 วิธีการ คือ ส่วนร่วมทางตรงและมีส่วนร่วมทางอ้อม ซึ่งรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นการจะร่วมมือทุกฝ่ายอย่างหลากหลายระหว่างสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ สมาคมองค์กร สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น ฯลฯ และรัฐควรส่งเสริมให้

ภาคเอกชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีวศึกษาให้มากขึ้น

ยงยุทธ โชคพระสมบัติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ รวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งครู พบว่าทุกตัวแปรมีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ครูเพศหญิง และครูที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า ครูเพศชายมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูต่ำกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป พบว่า มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านวิเคราะห์สาเหตุความยุ่งยากในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่ครูที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 10 ปีขึ้นไปมีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวนา วงสวาท (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 7 งาน อยู่ในแบบ “ผู้บริหารหารือกับ ครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง” ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนต่างกัน คือ น้อยกว่า 2 ปี ตั้งแต่ 2 - 4 ปี และมากกว่า 4 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่า การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการใน

โรงเรียน 7 งาน ไม่แตกต่างกัน และพบอีกว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน 7 งาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ และงาน การเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน

จิตาวรรณ นาคเสน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดอุดรธานี ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็น รายหมวดทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูโดยส่วนรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในหมวดงานธุรการอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หมวด งานปกครองนักเรียน หมวดการบริหารงานทั่วไป หมวดการบริหารอาคารสถานที่ หมวดงาน วิชาการ หมวดงานโรงเรียนกับชุมชน หมวดงานบริการ และหมวดงานธุรการ และพบว่า ครูเพศ ชายมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมและรายหมวดทั้ง 7 หมวด มากกว่าครู เพศหญิง และพบอีกว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวม และเป็นรายหมวด 3 หมวด แตกต่างกัน โดยที่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ขนาดเล็กต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมและหมวดการบริหารอาคารสถานที่มากกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียน ขนาดกลางต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในหมวดการบริหารงานทั่วไป และหมวดโรงเรียน กับชุมชนมากกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ขนาดใหญ่ และขนาดกลางต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมมากกว่าครูที่ปฏิบัติ หน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนที่เหลืออีก 4 หมวด ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาด ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

อำนาจ นาไชย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในการ บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ต้องการมีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจมากที่สุด ตามภารกิจงานบริหารโรงเรียนรวมทุกด้าน ในขั้นตอนที่ 3 ขั้น การกำหนดทางเลือกเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กต้องการมี ส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากที่สุด ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการกำหนดและการวิเคราะห์ปัญหา และขั้นตอนที่ 5 ขั้นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดครูในโรงเรียนขนาดกลางต้องการมี

ส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากที่สุด ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการค้นหา รวบรวม และกลั่นกรอง

ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ส่วนครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากที่สุด ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการกำหนดทางเลือก และขั้นตอนที่ 4 ขั้นการประเมินทางเลือก และผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ตามภารกิจงานบริหารโรงเรียนของครูโดยภาพรวมในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

วิทยา แสงจันทร์ (2544 : 90-91) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนโดยรวมและจำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน มีสภาพการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการมีส่วนร่วมดังกล่าวโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบริหารวิชาการ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการมากกว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการมีส่วนร่วมและมีความต้องการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมีสภาพการมีส่วนร่วมและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการเรียนการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมีผู้วิจัยไว้ ดังนี้

เทเลอร์ (Taylor, 1982 : 155-171) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกรณีศึกษาเฉพาะหัวหน้าภาควิชา 107 คน จากวิทยาลัยชุมชน จำนวน 68 คน จากวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี จำนวน 10 คน และจากมหาวิทยาลัย จำนวน 29 คน โดยใช้แบบการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของวอร์มและเฮดตัน โดยให้เหตุผลถึงข้อดีของการนำมาใช้ตรงกับคนอื่น ๆ ที่พบว่า แบบการตัดสินใจประกอบด้วยกระบวนการทางสังคม เกณฑ์การ

ตัดสินใจ และชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของพฤติกรรมการตัดสินใจ ซึ่งกรณีศึกษาครั้งนี้พบว่า หัวหน้าภาควิชาส่วนมากให้การตัดสินใจแบบปรึกษาหารือคิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาใช้การตัดสินใจแบบอัตตาริปไตย คิดเป็นร้อยละ 30 และใช้การตัดสินใจแบบกระบวนการ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 22 และหัวหน้าภาคส่วนใหญ่พยายามกระตุ้นให้ครูในภาควิชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

วิลเลส และโฮวาร์ด (Wheles and Howard. 1983 : 145-160) ได้ศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อความพอใจในการทำงานของบุคลากร จำนวน 158 คน ในมหาวิทยาลัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสามารถอธิบายความแปรปรวนของความพอใจในการทำงานได้ 22%

เจนเน็ต (Janet. 1986 : 1802-A) ได้ศึกษาแบบการตัดสินใจตามแนวคิดของวูม และเขตตัน โดยเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมในรัฐฟลอริดา ในประเทศอเมริกา ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชน นักศึกษา และระดับผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารจะปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผู้บริหารจะไม่คำนึงถึง อายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน และยังพบอีกว่าผู้บริหารเพศหญิงและเพศชายใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ฟอเลอร์ (Fowler. 1986 : 3204 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐ Southeastern กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงาน และพบว่า ครูในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับครูในโรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

โฮกแลนด์ (Hoagland. 1986 : 3550-A) ได้ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งพบว่า อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารและครู มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน

เซ็ง (Tseng. 1989 : 376-A) ได้ศึกษาทัศนคติของครูในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยพบว่า ขอบเขตความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีมากกว่าการมีส่วนร่วมตามหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งด้านการสอนและการบริหาร โดยครูต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการสอนมากกว่าการบริหาร

แมกเบท (McBeth. 1989 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะวิชาในการตัดสินใจของมหาวิทยาลัยโทลาโด สหรัฐอเมริกา พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นที่สนใจอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย แนวทางหนึ่งที่สามารถอธิบาย บทบาทของ

คณะวิชาในการตัดสินใจ ได้แก่ ค่านิยม ที่ปลูกฝังมาเป็นเวลานาน จะช่วยสร้างวัฒนธรรมในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารมักจะมองผู้บริหารคนอื่น ๆ ในภาพที่คล้าย ๆ กันว่า การมีส่วนร่วมของคณะวิชาตนเองสูงและมองว่าคณะวิชาอื่นมีส่วนร่วมต่ำ แนวความคิดของผู้บริหารมองว่าการมีส่วนร่วมของคณะวิชามีมากเกินไป สายการบังคับบัญชาในการตัดสินใจจะต้องได้รับการปรับปรุงและเห็นชอบจากฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วม วัฒนธรรมองค์การที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้ได้กำหนดวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจและข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ

วอชิงตัน (Washington, 1991 : 1172-A) ได้ศึกษาการให้อำนาจในการตัดสินใจในสหรัฐอเมริกา พบว่า แรงจูงใจ คุณสมบัติ ความเป็นเจ้าของความถึงพอใจต่อหน้าที่การทำงาน ผลผลิตและการปฏิบัติงานล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้อำนาจ โดยพบว่า ครูใหญ่และคณะครูมีความเข้าใจเหมือนกันในเรื่องของการให้อำนาจ ซึ่งบางเรื่องอาจต้องตัดสินใจร่วมกัน และบางเรื่องครูใหญ่ต้องตัดสินใจเพียงลำพังคนเดียว

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร โดยผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร การเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ครูรับรู้ถึงความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเกิดการทำงานร่วมกัน รวมถึงเกิดขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน

จากผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการที่ผู้บริหารจะตัดสินใจสั่งการเพื่อประสิทธิภาพของงานต้องอาศัยข้อมูลอย่างพอเพียงในการประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลที่ดีย่อมต้องได้จากเพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล แนวความคิดและการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจ ผู้บริหาร ครูต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการภายในองค์การย่อมสร้างประสิทธิภาพของงาน เพราะผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถที่จะทำการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพได้ทุกสถานการณ์ จึงต้องมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าต่อการบริหารงานในโรงเรียนอย่างยิ่ง ผู้บริหารทุกระดับไม่ว่าจะมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนมากหรือน้อย และในโรงเรียนขนาดเล็กก็ตามต่างตระหนักถึงความสำคัญของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมทั้งสิ้น ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนย่อมมีข้อมูลข่าวสารมาประกอบการตัดสินใจได้มาก ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำมาปรับปรุงและประยุกต์เกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่อใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบของสารนิพนธ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 วิธีการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นในการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด มีจำนวนผู้บริหารที่เป็นครูใหญ่ 163 คน ดังนี้

- 1) จังหวัดนครปฐม มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 28 โรง มีครูใหญ่ 28 คน
- 2) จังหวัดนนทบุรี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 38 โรง มีครูใหญ่ 38 คน
- 3) จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 37 โรง มีครูใหญ่ 37 คน
- 4) จังหวัดสมุทรปราการ มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 49 โรง มีครูใหญ่

49 คน

- 5) จังหวัดสมุทรสาคร มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 11 โรง มีครูใหญ่

11 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมด คือ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 จำนวน 163 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านระดับวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารดำเนินการอยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Checklist) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารโรงเรียน 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน ประกอบด้วย ข้อคำถาม 30 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบที่พัฒนาให้เข้ากับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของวรูม และเยตตัน (Vroom and Yetton, 1973 : 13-30) เป็นเครื่องมือวัด โดยมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ซึ่งแบ่งการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ ดังนี้ คือ

- แบบที่ 1 หมายถึง ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและ ตัดสินใจเอง
- แบบที่ 2 หมายถึง ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 3 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 4 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 5 หมายถึง ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถาม
2. เขียนนิยามสิ่งที่ต้องการวัด และศึกษาเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษารายละเอียดของการตัดสินใจตามจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ แบบสอบถามการบริหารงานกิจการนักเรียน แบบสอบถามการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ แบบสอบถามการบริหารงานบุคลากร แบบสอบถามการบริหารงานอาคารสถานที่ และแบบสอบถามการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยคำนึงถึงการใช้สำนวน ภาษา ข้อคำถาม เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ

4. สร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

4.1 สร้างแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ

4.2 สร้างแบบสอบถามการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 5 แบบ ในเรื่องงาน 6 งาน จำนวน 30 ข้อ ดังรูปแบบต่อไปนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง

แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อน แล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคล แล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่ม แล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความมีเที่ยงตรงของแบบสอบถามตามเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ผศ.ดร.พัสนา แสงศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3) นายพนธ์ สุวรรณทรัพย์ ศึกษาธิการอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
- 4) นางสาวชนิษฐา เมืองเชียงหวาน นักวิชาการศึกษางานวางแผนและติดตาม สำนักงานศึกษาธิการอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
- 5) นายปรีตร แก้วสว่าง ประธานกลุ่ม 2 โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

6. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร โรงเรียน เอกชน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

6.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.41-0.75

6.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

6.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพแล้วมาจัดพิมพ์ เป็นต้นฉบับ จำนวน 163 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม พร้อมแนบหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน เขตการศึกษา 1 ให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง เฉพาะทางไปรษณีย์ได้จัดซองติดแสตมป์พร้อมเขียนที่อยู่ส่งกลับที่ผู้วิจัยด้วย
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอรับคืนทางไปรษณีย์

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำกับข้อมูล
 - 1.1 คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไป จำนวน 163 ฉบับ แล้วตรวจว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบครบทุกข้อทุกแบบ ไม่ตอบซ้ำในข้อเดียวกันซึ่งได้ฉบับที่สมบูรณ์ 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.64
 - 1.2 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percent)

2.2 หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมตามแนวคิดของวรูม และเขตตัน จำแนกเป็นรายชื่อ

2.3 เปรียบเทียบสัดส่วนความแตกต่างของความถี่ (Frequency) ในการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 -test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC[†] (Statistical Package for the Social Science) โดยกำหนดโปรแกรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percent)

2. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.41-0.75

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (วิเชียร เกตุสิงห์. 2534 : 67 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1990 : 161) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็น 0.92

3. สถิติเพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน

3.1 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2 โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (χ^2 -test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน ค่าความถี่
$\bar{f}$	แทน ค่าความถี่เฉลี่ย
p	แทน ค่าร้อยละ
χ^2	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เรียกว่า ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากการที่ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป จำนวน 163 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 155 ฉบับ คัดเลือกฉบับสมบูรณ์และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ จำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.64 ซึ่งแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากเขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ดังต่อไปนี้

1) จังหวัดนครปฐม	ส่งไป 28 ฉบับ ส่งคืนมา 23 ฉบับ
2) จังหวัดนนทบุรี	ส่งไป 38 ฉบับ ส่งคืนมา 38 ฉบับ
3) จังหวัดปทุมธานี	ส่งไป 37 ฉบับ ส่งคืนมา 37 ฉบับ
4) จังหวัดสมุทรปราการ	ส่งไป 49 ฉบับ ส่งคืนมา 47 ฉบับ
5) จังหวัดสมุทรสาคร	ส่งไป 11 ฉบับ ส่งคืนมา 10 ฉบับ

การวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ คือ ระดับวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน

1.2 การวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารโรงเรียน 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคาร และสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน จำแนกเป็นโดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงาน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบสมมุติฐานของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยแยกเป็น

2.1 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมทุกงาน และจำแนกรายข้อในแต่ละงาน

2.2 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยรวมทุกงาน และจำแนกรายข้อในแต่ละงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพด้านวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร		
ระดับปริญญาตรี	98	64.90
สูงกว่าปริญญาตรี	53	35.10
รวม	151	100.00
2. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน		
น้อยกว่า 5 ปี	41	27.15
5 ปีขึ้นไป	110	72.85
รวม	151	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.90 และ 35.10 ตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.15 และ 72.85 ตามลำดับ

1.2 การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารโรงเรียน 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความ สัมพันธ์ชุมชน โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละแล้วจัดลำดับโดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงาน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หาหรือกับครู ในโรงเรียน เป็นรายชื่อ บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หาหรือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วนร่วม ในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
1. งานวิชาการ	f	4	10	9	37	91	151
	p	(2.7)	(6.6)	(5.9)	(24.5)	(60.3)	(100)
2. งานกิจการนักเรียน	f	9	15	23	45	59	151
	p	(5.9)	(9.9)	(15.2)	(29.8)	(39.2)	(100)
3. งานธุรการการเงินและพัสดุ	f	32	30	24	38	27	151
	p	(21.2)	(19.9)	(15.9)	(25.2)	(17.8)	(100)
4. งานบุคลากร	f	23	24	26	34	44	151
	p	(15.2)	(15.9)	(17.3)	(22.5)	(29.1)	(100)
5. งานอาคารและสถานที่	f	25	26	14	42	44	151
	p	(16.6)	(17.3)	(9.3)	(27.7)	(29.1)	(100)
6. งานความสัมพันธ์ชุมชน	f	11	9	15	34	82	151
	p	(7.3)	(5.9)	(9.9)	(22.6)	(54.3)	(100)
รวม	f	17	19	18	39	58	151
	p	(11.3)	(12.6)	(11.9)	(25.8)	(38.4)	(100)

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ส่วนมากมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดย ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมา มีความคิดเห็นในการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยผู้บริหารหรือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเองคิดเป็นร้อยละ 25.8

เมื่อพิจารณาแยกแต่ละงานพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเรียงลำดับงานที่มีค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ งานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 60.3 งานความสัมพันธ์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 54.3 งานกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.2 งานบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 29.1 และงานอาคารและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 29.1 ยกเว้นงานธุรการการเงินและพัสดุ เป็นงานเดียวที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยผู้บริหารหรือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเองคิดเป็นร้อยละ 25.2

ถ้าจะพิจารณารายละเอียดในแต่ละงาน โดยจำแนกเป็นรายข้อว่าผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมแบบใด ผู้วิจัยได้นำเสนอดังตาราง 3 ถึงตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงาน วิชาการ
ของโรงเรียนจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานวิชาการ							
1. การพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	f p	2 (1.4)	7 (4.6)	0 (0)	31 (20.5)	111 (73.5)	151 (100)
2. การวิเคราะห์หลักสูตรให้ สอดคล้องกับเป้าหมายของ การจัดการศึกษา	f p	4 (2.6)	2 (1.4)	6 (4.0)	26 (17.2)	113 (74.8)	151 (100)
3. การจัดทำวัสดุเอกสาร ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือ ครู ระเบียบการวัดผล ประเมินผล	f p	3 (2.0)	10 (6.6)	17 (11.3)	45 (29.8)	76 (50.3)	151 (100)
4. การจัดการเรียนการสอนที่ สมดุลระหว่างการสอนเนื้อหา กับการสอนด้วยการปฏิบัติ	f p	5 (3.3)	12 (7.9)	9 (6.0)	42 (27.8)	83 (55.0)	151 (100)
5. การจัดการสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน	f p	8 (5.3)	18 (11.8)	14 (9.3)	41 (27.2)	70 (46.4)	151 (100)
รวม	f p	4 (2.6)	10 (6.6)	9 (6.0)	37 (24.5)	91 (60.3)	151 (100)

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน เป็นแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คิดเป็น
ร้อยละ 60.3

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน คิดเป็น ร้อยละ 73.5 การจัดการเรียนการสอนที่สมดุลระหว่างการสอนเนื้อหากับการสอนด้วยการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 55.0 การจัดทำวัสดุเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู ระเบียบการวัดผล การประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 50.3 และสุดท้ายคือ การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.4

รองลงมาคืองานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.7 งานปกครองนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.8 และการจัดบริการโครงการอาหารกลางวันแก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ยกเว้นด้านการจัดบริการแนะแนวเข้าศึกษาต่อให้แก่ นักเรียนเป็นด้านที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง คิดเป็นร้อยละ 37.7

ตาราง 5 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานธุรการ
การเงินและพัสดุของโรงเรียน จำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานธุรการการเงินและพัสดุ							
11. การวางแผนด้านงานธุรการ	f	33	27	37	37	17	151
	p	(21.8)	(17.9)	(24.5)	(24.5)	(11.3)	(100)
12. การดำเนินการจัดซื้อจัดหา วัสดุเพื่อการจัดกิจกรรมการ เรียน การสอน	f	12	37	16	43	43	151
	p	(7.9)	(24.5)	(10.6)	(28.5)	(28.5)	(100)
13. การดำเนินการจัดซื้อจัดหา ครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการ ศึกษา	f	28	40	20	36	27	151
	p	(18.5)	(26.5)	(13.2)	(23.8)	(17.9)	(100)
14. การวางแผนการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ	f	43	32	18	32	26	151
	p	(28.5)	(21.2)	(11.9)	(21.2)	(17.2)	(100)
15. การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติ ขั้นตอนการรับส่งหนังสือ ราชการให้ครูทราบ	f	44	15	28	40	24	151
	p	(29.2)	(9.9)	(18.5)	(26.5)	(15.9)	(100)
รวม	f	32	30	24	38	27	151
	p	(21.2)	(19.9)	(15.9)	(25.1)	(17.9)	(100)

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุของโรงเรียน เป็นแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง คิดเป็นร้อยละ 25.1

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าด้านการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบ และการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นด้านที่ผู้บริหารส่วนมากมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเองคิดเป็นร้อยละ 29.2

และ 28.5 ตามลำดับ รองลงมา คือด้านการดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ผู้บริหารเลือกแบบการตัดสินใจมีความถี่เท่ากัน โดยเลือกแบบให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง และแบบที่ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 28.5 ส่วนด้านการดำเนินการจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการศึกษาเป็นด้านที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมเป็นแบบที่ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง คิดเป็นร้อยละ 26.5 และสุดท้ายคือการวางแผนด้านงานธุรการเป็นด้านที่ผู้บริหารเลือกแบบการตัดสินใจมีความถี่เท่ากัน โดยเลือกการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง และแบบที่ ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเองคิดเป็นร้อยละ 24.5

ตาราง 6 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานบุคลากร
ของโรงเรียนจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นรายชื่อ บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานบุคลากร							
16. การวางแผนการบริหารงาน บุคคล	f p	33 (21.9)	25 (16.6)	17 (11.2)	44 (29.1)	32 (21.2)	151 (100)
17. การพัฒนาครูให้สามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	f p	5 (3.3)	20 (13.2)	16 (10.6)	25 (16.6)	85 (56.3)	151 (100)
18. การพัฒนาบุคลากร	f p	19 (12.6)	27 (17.9)	27 (17.9)	33 (21.9)	45 (29.7)	151 (100)
19. การพัฒนาและบำรุงรักษา บุคลากร	f p	33 (21.9)	26 (17.2)	36 (23.8)	33 (21.9)	23 (15.2)	151 (100)
20. การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	f p	24 (15.9)	22 (14.6)	34 (22.5)	35 (23.2)	36 (23.8)	151 (100)
รวม	f p	23 (15.2)	24 (15.9)	26 (17.3)	34 (22.5)	44 (29.1)	151 (100)

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน เป็นแบบที่ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 29.1

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าร้อยละมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 56.3 , 29.7 และ 23.8 ตามลำดับ ส่วนด้านที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูใน

โรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง คือการวางแผนการบริหารงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 29.1 และการพัฒนาและบำรุงรักษานุศลากร เป็นด้านที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเองคิดเป็นร้อยละ 23.6

ตาราง 7 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงาน
อาคาร และสถานที่ของโรงเรียนจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานอาคารและสถานที่							
21. การจัดสร้างอาคารสถานที่	f p	48 (31.8)	38 (25.2)	10 (6.6)	31 (20.5)	24 (15.9)	151 (100)
22. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่	f p	25 (16.6)	33 (21.8)	10 (6.6)	35 (23.2)	48 (31.8)	151 (100)
23. การวางแผนการใช้อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	f p	15 (9.9)	23 (15.2)	20 (13.3)	48 (31.8)	45 (29.8)	151 (100)
24. การกำหนดระเบียบแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้อง ปฏิบัติการ อาคารประกอบ อื่นๆ ในโรงเรียน	f p	19 (12.5)	25 (16.6)	22 (14.6)	45 (29.8)	40 (26.5)	151 (100)
25. การประเมินผลการใช้อาคาร สถานที่	f p	16 (10.6)	12 (7.9)	7 (4.6)	54 (35.8)	62 (41.1)	151 (100)
รวม	f p	25 (16.6)	26 (17.2)	14 (9.3)	42 (27.8)	44 (29.1)	151 (100)

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคาร
และสถานที่ของโรงเรียนเป็นแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
คิดเป็นร้อยละ 29.1

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าส่วนมาก ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบผู้
บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าร้อยละจากมาก
ไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ คิดเป็น
ร้อยละ 41.1 และ 31.8 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้
บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเองคือ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ห้อง
เรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการกำหนดระเบียบ
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่อการเรียน การสอน คิดเป็นร้อย
ละ 31.8 และ 29.8 ส่วนด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ เป็นข้อที่ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว
และตัดสินใจเอง คิดเป็นร้อยละ 31.8

ตาราง 8 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงาน
ความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน จำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ค่า	แบบการตัดสินใจ					รวม
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานความสัมพันธ์ชุมชน							
26. การจัดการเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชน	f p	5 (3.3)	8 (5.3)	17 (11.3)	34 (22.5)	87 (57.6)	151 (100)
27. การให้บริการด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ ชุมชน	f p	27 (17.9)	19 (12.6)	16 (10.6)	37 (24.5)	52 (34.4)	151 (100)
28. การวางแผนขอรับความ ช่วยเหลือจากชุมชนมาเป็น วิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน	f p	9 (6.0)	7 (4.6)	15 (9.9)	29 (19.2)	91 (60.3)	151 (100)
29. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ แก่ผู้ให้การสนับสนุน กิจกรรมของโรงเรียน	f p	10 (6.6)	7 (4.6)	12 (7.9)	35 (23.3)	87 (57.6)	151 (100)
30. จัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของ โรงเรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ ปกครองประชาสัมพันธ์เสียง ตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น	f p	6 (4.0)	5 (3.3)	14 (9.3)	34 (22.5)	92 (60.9)	151 (100)
รวม	f p	11 (7.3)	9 (5.9)	15 (9.9)	34 (22.6)	82 (54.3)	151 (100)

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความ
สัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนเป็นแบบที่ ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
คิดเป็นร้อยละ 54.3

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อ ผู้บริหารมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้
บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าร้อยละจากมาก
ไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ การจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียน
ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม ปกครอง ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว
เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 60.9 การวางแผนขอรับความช่วยเหลือจากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้
แก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.3 การจัดบริการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และการจัดกิจ
กรรมขององค์กรเครือข่ายให้เกิดผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นค่าร้อยละ 57.6 เท่ากัน
และ การให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 34.4

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารทั้ง 6 งาน ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมทุกงานและจำแนกรายข้อในแต่ละงาน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี ในการบริหารงาน โดยรวมทุกงาน

งานบริหารโรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายชื่อเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
1. งานวิชาการ	ปริญญาตรี	3	7	7	24	57	22.146
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	2	2	13	34	
2. งานกิจการนักเรียน	ปริญญาตรี	6	10	17	31	35	44.450*
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	5	6	14	25	
3. งานธุรการการเงินและพัสดุ	ปริญญาตรี	21	18	19	22	17	26.760
	สูงกว่าปริญญาตรี	11	13	4	16	10	
4. งานบุคลากร	ปริญญาตรี	13	17	19	21	27	25.505
	สูงกว่าปริญญาตรี	10	7	7	13	17	
5. งานอาคารและสถานที่	ปริญญาตรี	16	17	11	27	27	20.532
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	9	3	16	17	
6. งานความสัมพันธ์ชุมชน	ปริญญาตรี	7	3	13	21	54	26.642
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	7	2	12	28	
รวม	ปริญญาตรี	11	12	15	24	36	43.592
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	7	4	14	22	

* P < .05

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นงานกิจการนักเรียนพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถ้าจะพิจารณารายละเอียดในแต่ละงาน โดยจำแนกเป็นรายข้อว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมแบบใด ผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังตาราง 10 ถึง ตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษา เอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานวิชาการ							
1. การพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับ ความ ต้องการของชุมชน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	1 1	6 1	0 0	20 11	71 40	1.571
2. การวิเคราะห์หลักสูตร ให้ สอดคล้องกับ เป้าหมาย ของการ จัดการศึกษา	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	1 3	1 1	4 2	20 8	72 41	4.728
3. การจัดทำวัสดุเอกสาร ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู ระเบียบการวัดผล ประเมินผล	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	2 1	7 3	10 7	29 16	50 26	0.424
4. การจัดการเรียนการสอน ที่สมดุลระหว่างการสอน เนื้อหากับการสอนด้วย การปฏิบัติ	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	4 1	7 5	8 1	29 13	50 33	4.109
5. การจัดการสื่อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ใน การจัดการ เรียนการสอน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	6 2	16 2	12 2	23 18	41 29	10.190*
รวม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	3 2	7 2	7 2	24 13	57 34	22.146

* P < .05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาดำเนินการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจากข้อ พบว่า ด้านการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียน
การสอน เป็นข้อเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานกิจการนักเรียน							
6. งานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	5 1	5 7	12 7	32 13	44 25	4.565
7. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ เช่น บริการซ่อมเสริม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	4 1	6 6	12 5	28 11	48 30	3.112
8. การจัดการเรียนแนะแนวเข้าศึกษาต่อให้แก่นักเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	4 2	5 4	19 8	42 15	28 24	5.423
9. การจัดการโครงการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	15 9	14 4	17 6	31 11	21 23	9.351
10. งานปกครองนักเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	1 2	19 4	25 6	20 20	33 21	12.091*
รวม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	6 3	10 5	17 6	30 15	35 25	44.450*

* $P < .05$

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อ พบว่าด้านงานปกครองนักเรียน เป็นข้อเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานธุรการการเงินและพัสดุ							
11. การวางแผนด้านงานธุรการ	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	24 9	17 10	28 9	21 16	8 9	6.271
12. การดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	8 4	22 15	15 1	24 19	29 14	8.024
13. การดำเนินการจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการศึกษา	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	21 7	24 16	17 3	19 17	17 10	7.589
14. การวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	27 16	19 13	13 5	22 10	17 9	1.147
15. การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบ	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	27 17	6 9	24 4	26 14	15 9	9.710*
รวม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	21 11	18 13	19 4	23 15	17 10	26.760

* P < .05

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าด้านการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบ เป็นข้อเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานบุคลากร							
16. การวางแผนการบริหารงานบุคคล	ปริญญาตรี	19	16	16	28	19	7.616
	สูงกว่าปริญญาตรี	14	9	1	16	13	
17. การพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ปริญญาตรี	2	14	12	18	52	3.376
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	6	4	7	33	
18. การพัฒนาบุคลากร	ปริญญาตรี	9	19	19	25	26	5.983
	สูงกว่าปริญญาตรี	10	8	8	8	19	
19. การพัฒนาและบำรุงรักษาบุคลากร	ปริญญาตรี	18	21	26	19	14	6.216
	สูงกว่าปริญญาตรี	15	5	10	14	9	
20. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	ปริญญาตรี	18	16	23	16	25	7.761
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	6	11	19	11	
รวม	ปริญญาตรี	13	17	19	21	28	25.505
	สูงกว่าปริญญาตรี	10	7	7	13	16	

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาดังกันมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารและสถานที่ของ
ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มี
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วและ ตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหา ข้อมูลจากครู ในโรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับครู ในโรงเรียน เป็นกลุ่มแล้ว ตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ ครูใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานอาคารและสถานที่							
21. การจัดสร้างอาคาร สถานที่	ปริญญาตรี	32	27	6	15	18	5.588
	สูงกว่าปริญญาตรี	16	11	4	16	6	
22. การบำรุงรักษา อาคารสถานที่	ปริญญาตรี	19	26	7	22	24	9.003
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	7	3	13	24	
23. การวางแผนการใช้ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติ การ ห้องสมุด เพื่อ ให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	ปริญญาตรี	8	13	17	31	29	5.143
	สูงกว่าปริญญาตรี	7	10	3	17	16	
24. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้อง ปฏิบัติการ อาคาร ประกอบอื่น ๆ ใน โรงเรียน	ปริญญาตรี	11	14	18	28	27	4.303
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	11	4	17	13	
25. การประเมินผลการ ใช้อาคารสถานที่	ปริญญาตรี	12	7	6	38	35	4.929
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	5	1	16	27	
รวม	ปริญญาตรี	16	17	11	27	27	20.532
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	9	3	16	17	

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาดังกันมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
อาคารและสถานที่ของโรงเรียน โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มี
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ระดับการศึกษา	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานความสัมพันธ์ชุมชน							
26. การจัดบริการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	0 5	3 5	14 3	23 11	58 29	14.387*
27. การให้บริการด้านอาคาร สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์แก่ชุมชน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	19 8	7 12	13 3	20 17	39 13	13.038*
28. การวางแผนขอรับความช่วยเหลือ จากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	3 1	1 6	13 2	19 10	57 34	13.475*
29. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	5 5	1 6	11 1	24 11	57 30	12.843*
30. จัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	4 2	1 4	12 2	21 13	60 32	7.247
รวม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	7 4	3 7	13 2	21 12	34 28	26.642

* P < .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว เท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยรวมทุกงานและ จำแนกรายข้อในแต่ละงาน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะ เวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยรวมทุกงาน

งานบริหารโรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
1. งานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 4	3 6	3 6	13 24	22 69	18.877
2. งานกิจการนักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 8	3 12	7 16	15 30	15 44	25.090
3. งานธุรการการเงินและพัสดุ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	5 27	6 24	9 15	17 21	5 22	28.427
4. งานบุคลากร	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 19	6 18	8 18	12 22	11 33	23.511
5. งานอาคารและสถานที่	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 20	8 18	4 10	15 28	10 34	25.803
6. งานความสัมพันธ์ชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 9	0 9	5 10	13 21	21 61	25.580
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 14	4 14	6 13	14 24	15 45	102.121

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานพบว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ไม่แตกต่างกัน

ถ้าจะพิจารณารายละเอียดในแต่ละงาน โดยจำแนกเป็นรายชื่อว่าผู้บริหารที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมแบบใด ผู้วิจัยได้นำเสนอตาราง 17 ถึง ตาราง 22 ดังนี้

ตาราง 17 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	
		(แบบที่ 1)	(แบบที่ 2)	(แบบที่ 3)	(แบบที่ 4)	(แบบที่ 5)	
งานวิชาการ							
1. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 1	0 7	0 0	12 19	28 83	5.439
2. การวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับ เป้าหมายของการจัดการศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 3	0 2	0 5	10 16	30 83	4.693
3. การจัดทิวทัศน์เอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู ระเบียบการวัดผลประเมินผล	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 2	5 5	5 12	13 32	17 59	3.689
4. การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องระหว่างการสอนเนื้อหาการเรียนการสอนด้วยการปฏิบัติ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	0 5	3 9	3 6	15 27	20 63	4.014
5. การจัดการสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	0 8	5 13	7 7	14 27	15 55	8.854
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 4	3 6	3 6	13 24	22 27	18.877

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมแต่ละรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					$\chi^2 - \text{test}$
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานกิจการนักเรียน							
6. งานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 5	1 11	9 10	16 29	14 55	9.657*
7. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ เช่น บริการซ่อมเสริม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	0 5	0 12	6 11	11 28	24 54	7.444
8. การจัดบริการแนะแนวเข้าศึกษาต่อให้แก่ นักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 5	3 6	4 23	18 39	15 37	3.225
9. การจัดบริการโครงการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	3 21	3 15	8 15	18 24	9 35	10.518*
10. งานปกครองนักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 2	9 14	8 23	10 30	13 41	2.107
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 8	3 12	7 16	15 30	15 44	25.090

* P < .05

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า งานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน และการจัดบริการโครงการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน เป็นข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานธุรการการเงินและพัสดุ							
11. การวางแผนด้านงานธุรการ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	6 27	11 16	7 30	14 23	3 14	8.043
12. การดำเนินการจัดซื้อจัดหารวัสดุเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 11	4 33	7 9	20 23	9 34	18.361*
13. การดำเนินการจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	5 23	3 37	8 12	20 16	5 22	26.403*
14. การวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	8 35	7 25	8 10	16 16	2 24	18.183*
15. การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	3 41	4 11	14 14	14 26	10 18	17.891*
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	5 27	6 24	9 15	17 21	5 22	28.427

* P < .05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการวางแผนด้านงานธุรการเป็นข้อเดียวที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการ
ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานบุคลากร							
16. การวางแผนการบริหารงานบุคคล	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	6 27	7 18	5 12	16 28	7 25	3.733
17. การพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 4	5 15	4 12	12 13	19 66	6.692
18. การพัฒนาบุคลากร	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 15	7 20	4 23	15 18	11 34	8.211
19. การพัฒนาและบำรุงรักษาบุคลากร	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	5 28	5 21	14 22	7 26	10 13	9.423
20. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 20	5 17	12 22	10 25	10 26	2.734
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 19	6 18	8 18	12 22	11 33	23.511

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารและสถานที่ของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะ
เวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหารโรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานอาคารและสถานที่							
21. การจัดสร้างอาคารสถานที่	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	7 41	15 23	3 7	9 22	7 17	6.896
22. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	6 19	12 21	2 8	12 23	9 39	4.413
23. การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 13	6 17	5 15	17 31	11 34	3.332
24. การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารประกอบอื่น ๆ ในโรงเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	3 16	5 20	6 16	15 30	12 28	2.920
25. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 12	2 10	3 4	20 34	12 50	6.151
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	4 20	8 18	4 10	15 28	10 34	25.803

จากตาราง 21 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 การเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน
ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มี
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป โดยจำแนกรายข้อ

งานบริหาร โรงเรียน	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร	แบบการตัดสินใจ					χ^2 - test
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)	
งานความสัมพันธ์ชุมชน							
26. การจัดบริการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	0 5	0 8	6 11	13 21	22 65	7.680
27. การให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	5 22	0 19	8 8	8 29	20 32	16.257*
28. การวางแผนขอรับความช่วยเหลือ จากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 7	0 7	4 11	13 16	22 69	7.710
29. จัดกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 8	0 7	3 9	16 19	20 67	9.735
30. จัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครองประชาสัมพันธ์ เสวนาตาม สาย แคนพัส ไลน์ เป็นต้น	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	1 5	0 5	5 9	14 20	21 71	6.967
รวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 ปีขึ้นไป	2 9	0 9	5 10	13 21	21 61	25.580

* P < .05

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแยกข้อ พบว่าการให้

บริการด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน เป็นข้อเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชนว่าเป็นการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมแบบใด
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ งานความสัมพันธ์ชุมชน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 163 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 จำนวน 163 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการตัดสินใจ แบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารโรงเรียน 6 งาน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .92 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ซึ่งแบ่งการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม 5 แบบ คือ

แบบที่ 1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจ

แบบที่ 2 ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในการอำนวยความสะดวกเพื่อเก็บข้อมูล และจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 163 ฉบับ พร้อมแนบหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง เฉพาะทางไปรษณีย์ได้จัดส่งจดแสดงตนพร้อมเขียนที่อยู่ส่งกลับที่ผู้วิจัยด้วย ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากการเก็บรวบรวมด้วยตนเองและขอรับคืนทางไปรษณีย์ จำนวน 155 ฉบับ นำมาคัดเลือกลบที่สมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.64

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package For the Social Science) ดังนี้

1. หาค่าความถี่และค่าร้อยละของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงานแล้วจัดลำดับตามค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงานโดยการวิเคราะห์หาค่าไค-สแควร์ (Chi-square : χ^2 -test)
 - 1.1 เปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงานโดยการวิเคราะห์หาค่าไค-สแควร์ (Chi-square : χ^2 -test)
 - 2.2 เปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไปในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยรวมทุกงานและแยกแต่ละงานโดยการวิเคราะห์หาค่าไค-สแควร์ (Chi-square : χ^2 -test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน โดยรวมทุกงานอยู่ในแบบที่ 5 คือ ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ งานวิชาการ งานความสัมพันธ์ชุมชน งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานธุรการการเงินและพัสดุ เมื่อพิจารณาแต่ละงานและวิเคราะห์เป็นรายข้อ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 งานวิชาการ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานวิชาการ เมื่อเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ข้อที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับ เป้า

หมายของการจัดการศึกษา รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การจัดการเรียนการสอนที่สมดุลระหว่างการสอนเนื้อหากับการสอนด้วยการปฏิบัติ การจัดทำวัสดุเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู ระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.2 งานกิจการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานกิจกรรมนักเรียน เมื่อเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ข้อที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ เช่น บริการซ่อมเสริม รองลงมาคือ งานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน งานปกครองนักเรียน และการจัดบริหารโครงการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวเข้าศึกษาต่อให้แก่ นักเรียนอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

1.3 งานธุรการการเงินและพัสดุ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจในงานธุรการการเงิน และพัสดุ เมื่อเรียงลำดับจากค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ข้อที่เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบ รองลงมาคือ การวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอยู่ในแบบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบที่ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจ รองลงมาคือ การดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวางแผนด้านงานธุรการ อยู่ในแบบผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์เพื่อการบริหารการศึกษาอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง

1.4 งานบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบุคลากร เมื่อเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ข้อที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนข้อที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการบริหารงานบุคคลอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง และการพัฒนาและบำรุงรักษาบุคลากรอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

1.5 งานอาคารและสถานที่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานอาคารและสถานที่ เมื่อเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ข้อที่เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้สถานที่ รองลงมาคือ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน

ห้องปฏิบัติการต่อการเรียนการสอน และการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการอาคารประกอบอื่น ๆ ในโรงเรียน ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการจัดสร้างอาคารสถานที่ที่เป็นแบบที่ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง

1.6 งานความสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานความสัมพันธ์ชุมชน เมื่อเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ข้อที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียน รองลงมาคือ การวางแผนขอรับความช่วยเหลือจากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน การจัดบริการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และการให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 พบว่า

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมทุกงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากพิจารณาในแต่ละงาน พบงานกิจการนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละงานจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

งานวิชาการ โดยรวมของงานวิชาการทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเอง ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อของงานวิชาการที่เป็นงานการจัดการสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเพียงข้อเดียวที่พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานกิจการนักเรียน โดยรวมของงานกิจการนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อของงานกิจการนักเรียนที่เป็นงานปกครองนักเรียนเป็นเพียงข้อเดียวที่พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานธุรการ การเงินและพัสดุ โดยรวมของงานธุรการการเงิน และพัสดุทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อของงานธุรการ การเงินและพัสดุที่เป็นการจัดทำระเบียบแนว

ปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบเป็นเพียงข้อเดียวที่พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานบุคลากร โดยรวมและรายชื่อของงานบุคลากรทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน

งานอาคารและสถานที่ โดยรวมและรายชื่อของงานอาคารและสถานที่ทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน

งานความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมและรายชื่อของงานความสัมพันธ์ชุมชนทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อของงานความสัมพันธ์ชุมชนที่เป็นการจัดบริหารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน การวางแผนขอรับความช่วยเหลือจากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน และการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งสี่ข้อนี้พบว่า ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีผู้บริหารที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารน้อยกว่า 5 ปี และตั้ง 5 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมทุกงาน และแยกแต่ละงานไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่หากพิจารณารายชื่อในแต่ละงานจะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

งานวิชาการ โดยรวมและรายชื่อของงานวิชาการทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน

งานกิจการนักเรียน โดยรวมของงานกิจการนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อของงานกิจการนักเรียนที่เป็นงานกิจการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยเพื่อสร้างประสิทธิภาพนักเรียน เป็นสองข้อที่พบว่า ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานธุรการการเงินและพัสดุ โดยรวมของงานธุรการการเงิน และพัสดุทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหรือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อของงานธุรการ การเงินและพัสดุที่เป็นการจัดระเบียบแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับส่งหนังสือราชการให้ครูทราบเป็นเพียงข้อเดียวที่พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานบุคลากร โดยรวมและรายชื่อของงานบุคลากรทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งไม่แตกต่างกัน

งานอาคารและสถานที่ โดยรวมและรายชื่อของงานอาคารและสถานที่ทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งไม่แตกต่างกัน

งานความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมและรายชื่อของงานความสัมพันธ์ชุมชนทั้งสองกลุ่มมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อของงานความสัมพันธ์ชุมชนที่เป็นการจัดการบริหารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ชุมชน เป็นข้อที่พบว่า ระยะเวลาคำรณาดำเนินการต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมต่างกันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยแบ่งตามการตัดสินใจ ดังนี้

งานวิชาการ งานความสัมพันธ์ชุมชน งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร และ งานอาคารและสถานที่ เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีการตัดสินใจแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนรวมโดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแล้วตัดสินใจในการบริหารงานร่วมกันที่เป็นเช่นนี้เพราะงานวิชาการ งานความสัมพันธ์ชุมชน งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร และงานอาคารสถานที่ เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูทุกคน ซึ่งการบริหารงานวิชาการ งานความสัมพันธ์ชุมชน และงานกิจการนักเรียน งานบุคลากร และงานอาคารและสถานที่ที่จะเกิดประสิทธิผลได้ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ พลอย วงศ์วิบูลย์ชัย (2539 : 145 -147) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารวิชาการ ระหว่าง ผู้บริหารหญิงและชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าในการบริหารวิชาการ และงานจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นงานที่ผู้บริหารเลือกวิธีการตัดสินใจสั่งการในแบบที่ผู้บริหารอภิปรายร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจให้สอดคล้องกัน และกิ

ติมา ปริดิolk (2532 : 20) กล่าวว่า “งานวิชาการเป็นหัวใจของงานโรงเรียน” งานวิชาการในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของทุกคนมิใช่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือเป็นหน้าที่ของครู บุคลากรภายในโรงเรียนทุกคนทุกฝ่ายจะต้อง ให้ความร่วมมือสนับสนุนงานวิชาการ สอดคล้องกับ พิมลพรรณ บุญมุติก (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการกับงานโรงเรียนกับงานชุมชนของผู้บริหารใช้วิธีสั่งการด้วยวิธีประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือกร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนแล้ว ตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับ สายฝน เชิงเขาว์ (2536 : 135-137) ซึ่งได้ศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารใช้วิธี “ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ” ในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารใช้วิธี “ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการทำการตัดสินใจ” สอดคล้องกับ เจษฎา อึ้งเจริญ (2537 : 146-149) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการตัดสินใจสั่งการของ ผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในการบริหารงานวิชาการ งานชุมชน งานกิจกรรมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารใช้วิธีการปรึกษาร่วมกันกับผู้ได้บังคับบัญชาแล้วร่วมกันตัดสินใจ ทำให้ครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับ ยงยุทธ โชคพระสมบัติ (2539 : 98) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ศรีสะเกษ และอำนาจ นาไชย (2542 : 104) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่าครูต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนในระดับสูง ดังนั้นในงานวิชาการ งานความสัมพันธ์ชุมชน และงานกิจการนักเรียนเป็นภารกิจหลักที่ครูผู้สอนเกี่ยวข้อง โดยตรง และมีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยอาศัยความหลากหลายของความคิดเห็นจากครูในโรงเรียนก่อนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ส่วนงานธุรการการเงินและพัสดุ ผลการวิจัยเรื่องนี้พบว่า เป็นเพียงงานเดียวที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในแบบที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนเห็นความสำคัญของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมโดยอาศัยความคิดเห็นที่หลากหลายของครูทั้งกลุ่มในโรงเรียนก่อน แล้วจึงตัดสินใจในการบริหารงานธุรการการเงิน และพัสดุ ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดาวรรณ นาคเสน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษา

และเปรียบเทียบความต้องการที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาของครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจการบริหารงานโรงเรียน หมวดธุรการ ในระดับปานกลาง ซึ่งชี้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานหรือครูผู้สอนต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจการบริหารงานโรงเรียน หมวดธุรการ ซึ่งมีใช้ภารกิจหลักของครูในระดับปานกลางเท่านั้น ประกอบกับผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานธุรการในระดับปานกลางด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พิมลพรรณ บุญมุสิก (2534 : 90-92) ได้ทำวิจัยเรื่อง การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กใช้วิธีตัดสินใจสั่งการโดยอภิปรายปัญหาร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วพิจารณาตัดสินใจด้วยตัวเองในการบริหารงาน งานธุรการ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีตัดสินใจระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับ สายฝน เจริญเชาว์ (2536 : 135-137) ได้ศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในการบริหารงานบุคลากรและงานธุรการการเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ผู้บริหารใช้วิธี “มอบหมายให้อาจารย์หรือกลุ่มอาจารย์ตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนดไว้” จะเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนมองเห็นความสำคัญของการบริหารงานธุรการและการเงินว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน หากการบริหารงานธุรการและการเงินล้มเหลว หรือขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจังย่อมเป็นผลกระทบต่องานด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารจึงตัดสินใจในการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ โดยอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ และปรึกษาหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลายแล้วจึงตัดสินใจด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นว่าผลการวิจัยของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในแบบที่ผู้บริหารให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการบริหารงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ชุมชน งานบุคลากร และงานอาคารและสถานที่ ซึ่งทั้ง 5 งาน เป็นภารกิจโดยตรงของครูผู้สอน ส่วนงานที่ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเองในด้านงานที่เกี่ยวกับผลประกอบการ ซึ่งได้แก่ งานธุรการการเงินและพัสดุ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาภาคเอกชนยังมีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างไรก็ตาม การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจย่อมทำให้เกิดความสมดุลของประโยชน์ส่วนตัว และประโยชน์ส่วนรวมได้ สอดคล้องกับ ธรรมรส โชติคุณุชร (2540 : 225) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนย่อมทำให้ครูเกิดขวัญ กำลังใจ และเต็มใจในการทำงานทำให้เกิดคุณภาพของงาน เกิดความผูกพันกับหน่วยงาน ส่งผลถึงประสิทธิภาพของผู้เรียนด้วย

2. วิเคราะห์การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 จำแนกตามตัวแปร ระดับวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน ดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ ระดับปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละงานพบว่า งานกิจการนักเรียนเป็นเพียงงานเดียวที่เป็นไปตามสมมุติฐาน ส่วนงานวิชาการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 แต่สอดคล้องกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2536 : 134) ที่ทำวิจัยเรื่อง ลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน แต่ระดับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารไม่แตกต่างกัน และ พลอย วงศ์วิบูลย์ชัย (2539 : 147-148) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารวิชาการระหว่างผู้บริหารหญิงและชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือปริญญาโทต่างมีการตัดสินใจโดยผู้บริหารประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือกร่วมกับกลุ่ม ผู้ได้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจโดยให้ความเห็นสอดคล้องกัน ซึ่งเป็นการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าระดับวุฒิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในงานวิชาการ และสอดคล้องกับ เจษฎา อึ้งเจริญ (2537 : 146-149) ที่ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ใช้วิธีการร่วมกันปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วร่วมกันตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ งานชุมชน และงานกิจการนักเรียน ซึ่งมีผลทำให้ครูเกิดความพึงพอใจ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ สายฝน เชิงเชาว์ (2536 : 135-137) ในเรื่องการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ในการบริหารงานบุคลากร และงานธุรการการเงิน พัก และอาคารสถานที่ ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่างเลือกใช้วิธี “มอบหมายให้อาจารย์หรือกลุ่มอาจารย์ตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนดไว้” นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าระดับวุฒิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น งานกิจการนักเรียนที่

พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาของผู้บริหารต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสถียร สีหะวงศ์ (2535 : 84-92) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการบริหารการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของผู้บริหารเขตการศึกษา 9 พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมต่างกันด้วย และผลการวิจัยของ โฮกแลนด์ (Hoagland. 1986 : 3550-A) ที่พบว่า ระดับการศึกษามีผลทำให้มีทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน คือ น้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากรงานอาคารและสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 แต่สอดคล้องกับ บุญส่ง สุทธิพงศ์ (2538 : 120) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช และสอดคล้องกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2536 : 134) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน แต่ระดับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กาวนา วงสวาท (2541 : 112-113) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนต่างกัน คือ น้อยกว่า 2 ปี ตั้งแต่ 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พลอย วงศ์วิบูลย์ชัย (2539 : 147 - 48) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารวิชาการระหว่างผู้บริหารหญิงและชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารหญิงและชายที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน คือ น้อยกว่า 6 ปี ระหว่าง 6-10 ปี ระหว่าง 11-15 ปี ระหว่าง 16-20 ปี ระหว่าง 21-25 ปี และตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป มีวิธีการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการโดยกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือกแล้วทำการตัดสินใจโดยให้ความเห็นสอดคล้องกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เจษฎา อึ้งเจริญ (2537 : 146-149) ได้ทำการวิจัยพบว่า ในการบริหารงานวิชาการงานชุมชน และงานกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารระยะเวลาต่างกัน ใช้วิธีการร่วมกันปรึกษากับผู้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วร่วมกันตัดสินใจในการ

บริหารงาน ทำให้ครูเกิด ความพึงพอใจ สอดคล้องกับ สายฝน เชิงเขาว์ (2536 : 135-137) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน เลือกใช้วิธี “มอบให้อาจารย์หรือกลุ่มอาจารย์ตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนดไว้” ในการบริหารงานบุคลากร งานธุรการ การเงิน และพัสดุ และงานอาคารสถานที่ นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือประสบการณ์ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ความคิดเห็นการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่จะดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการอบรมความรู้เพิ่มทักษะและมีวิสัยทัศน์ของการเป็นผู้นำ ยิ่งกระแส การเปลี่ยนแปลงมาก ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาต้องมุ่งสร้างคุณภาพของโรงเรียน หลักการบริหารข้อหนึ่งเน้นการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันจัดการศึกษา (เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ. 2544 : 22-23) แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ ขงยุทธ โชคพระสมบัติ (2539 : 99) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ และ เสถียร สีหะวงศ์ (2535 : 85) ศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารการศึกษา กองศึกษาธิการอำเภอในโรงเรียนเอกชน ตามทัศนะของผู้บริหารเขตการศึกษา 9 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันย่อมมีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียน อาจนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นแนวทางในการประเมินการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของตนเองว่า ในการพิจารณาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนควรใช้การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในแบบใด เพื่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุด
2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนางานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ให้มากขึ้น โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานแต่ละงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อผู้บริหารโรงเรียนจะได้มีข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันมาประกอบในการตัดสินใจในการบริหารงานแต่ละงานเป็นไปด้วยดี ซึ่งบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเกิดความสัมพันธ์ในทางบวก และขวัญกำลังใจในการทำงาน เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการบริหารโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. การศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานโรงเรียนที่เป็นบุรุษและสตรีของโรงเรียนเอกชน
2. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานโรงเรียนเอกชน
3. ควรศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในการบริหารงานด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ
4. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานโรงเรียนเอกชน
5. ควรศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการบริหารงานโรงเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.
- กวี วงศ์พุม. (2539). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2540). *คู่มือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษ ไวยากรณ. (2542). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เจษฎา อึ้งเจริญ. (2537). *สภาพการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2539). *นักบริหารที่ทรงประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : สายใจ.
- ถวิล เกื้อกูลวงศ์. (2530). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2539). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพ ระยะสั้นช่วงอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *พฤติกรรมองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรส โชติคุณุชร. (2540). *“การบริหารแบบมีส่วนร่วม” ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 224 – 237. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธิดาวรรณ นาคเสน. (2542). *การศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาของครู – อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนตรนพิตชัย จำปาทองเทศ. (2544). *ผู้บริหารกับการบริหารแนวปฏิรูป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- บุญส่ง สุทธิพงษ์. (2538). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

- ประยูร ศรีประสาธน์. (2540). “การตัดสินใจ,” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 201 – 254. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พลอย วงศ์วิบูลย์ชัย. (2539). *การเปรียบเทียบวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารวิชาการระหว่างผู้บริหารหญิงและชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พวงเพชร วัชรอยู่. (2536). *ลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิมลพรรณ บุญมุสิก. (2534). *การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวนา วงสวาท. (2541). *การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขงยุทธ โชคพระสมบัติ. (2539). *การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ กันทรพย. (2540). “ยุทธศาสตร์เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน,” *สารพัฒนาหลักสูตร*. 16 (129) : 18.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับขององค์การ : พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ.
- วิทยา แสงจันทร์. (2544). *สภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2534). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.
- สมคิด บางโม. (2540). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สมยศ นาวิการ. (2538). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

สายฝน เชิงเชาว์. (2536). การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
ขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เสถียร สีหะวงศ์. (2535). บทบาทการบริหารการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนเอกชน ตาม
ทัศนะของผู้บริหารเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

สุดา ทัพสุวรรณ. (2544). “การตัดสินใจ (Decision Making),” ในเกษียณอายุราชการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ :
พี.เอ.เจริญผล.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2540). เอกสารการสอนชุด วิชาองค์การและการจัดการงาน
บุคคล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุมาลย์ สุรมณี. (2536). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการ
กิจการบริหารโรงเรียนของครู อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2525). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534 ข). การวางโครงการการจัดทำแผน
ปฏิบัติการประจำปี กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

_____. (2539). โครงสร้างปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา : ประสิทธิภาพ
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

_____. (2541 ก.) ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 4 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คัมปาย
อิมเมจอิง จำกัด.

_____. (2541 ข.) ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 5 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คัมปาย
อิมเมจอิง จำกัด.

_____. (2541 ค.) ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 6 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คัมปาย
อิมเมจอิง จำกัด.

_____. (2541 ง.) ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 7 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คัมปาย
อิมเมจอิง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). *แนวโน้มของการศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาในอนาคต*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2536). *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ : ครูสภา ตลาดพร้าว.

_____. (2536). *คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2544). *ทำเนียบโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

อรุณ รักธรรม. (2527). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อำนาจ นาไชย. (2542). *ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู – อาจารย์ ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of Psychology Testing*. 4th ed. New York : Harper.

Fowler, Marcella Babb. (1986, May). "The Relationship between Teachers Percieved Participation in Educational Decision-Making and Teacher Morale in Selected Elementary Schools in Targeted Southeastern States," *Dissertation Abstracts International*. 46(11) : 3204 – A.

Hoagland, James Lee. (1986, March). "Principals and Teachers Perceptions of Teacher Participation in the Decision – Making Process in Public Secondary School with and without a Collective Bargaining Contract," *Dissertation Abstracts International*. 46(12) : 3550.– A.

Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecii G. (1991). "Education and Administration," McGraw-Hill inc. New York : University of Michigan.

Janet, Parke Elaine Prock. (1986, January). "Comparisions of Decision-making Styles Florida Community and Junior Collage Department Chairpersons and Division Director," *Dissertation Abstracts International*. 46 (7) : 1802 – A.

McBeth, Raymond R. (1989, April). "An Analysis of Faculty Participation in University Decision-Making Using an" Organization as Culture "Approach," *Dissertation Abstracts International*. 50(10) : 3165 - A.

Taylor, Alton, L. (1982). "Decision-Process Behaviors of Academic Managers," *Research in Higher Education*. 16(2).

- Tseng, Kuo-Hung. (1989, August). "The Relationship of Teachers' Participation in Decision-making and Job Satisfaction in Vocational-Industrial Senior High Schools in the Six Most Southern Counties and Cities in Taiwan Province, Republic of China," *Dissertation Abstracts International*. 51(2) : 376 - A.
- Vroom, Victor H. and Philip W. Yetton. (1973). *Leadership and Decision-Making*. Pittsburgh : University of Pittsburgh Press.
- Washington, Bobbie G. (1991, October). "Administrators Behaviors in Motivating Teachers Through Teacher Empowerment in the Caddo Parish School System," *Dissertation Abstracts International*. 52 (4) :1172 – A.
- Wheelless, V.A., L.R.Wheelless and R.D.Howard. (1983). "An Analysis of the Contribution of Participative in Decision Making and Communication with Superior as Predictors of Job Satisfaction," *Research in Higher Education*. 18(2) : 145-160.

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร.5732, 5644

ที่ ทม 1012/6169

วันที่ 14 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตา ทัพสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวสัจจดี และ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายปราศรัย แก้วสว่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 1012/6170

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายอำเภอชัยบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายพยนต์ สุวรรณทรัพย์ ศึกษาธิการอำเภอชัยบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายปราศรัย แก้วสว่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

(สำเนา)

ที่ ทม 1012/6171

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศึกษาธิการอำเภอธัญบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทฬีสวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญนางสาวชนิษฐา เพื่องเขียวหวาน นักวิชาการศึกษา งานวางแผนและติดตามผลอำเภอธัญบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายปราศรัย แก้วสว่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตำแหน่งงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

(สำเนา)

ที่ ทม 1012/6172

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนแก้วสว่างวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทิพสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ปริตร แก้วสว่าง ครูใหญ่และประธานกลุ่มโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายปราศรัย แก้วสว่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

(สำเนา)

ที่ ทม 1012/6279

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานชมรมโรงเรียนเอกชนจังหวัดสระบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา หัพสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ครูใหญ่โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 1 จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถามการศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในระหว่างเดือนสิงหาคม – กันยายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายปราศรัย แก้วสว่าง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

(สำเนา)

ที่ ทม 1012/6279

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทักษสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ครูใหญ่โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 1 จังหวัดสระบุรี ตอบแบบสอบถามศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในระหว่างเดือนสิงหาคม – กันยายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายปราศรัย แก้วสว่าง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ นิราศนาครห์

(ลงนาม) รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร (ตำแหน่งที่)

ภวนิติบัณฑิตวิทยาลัย

ปฎิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงบประมาณ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ปท 0432.05/160

โรงเรียนแก้วสว่างวิทยา
ถนนรังสิต - นครนายก ปท. 12130

30 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน คุณครูใหญ่โรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายปราศรัย แก้วสว่าง นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย โดยขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายปราศรัย แก้วสว่าง)

ผู้จัดการโรงเรียนแก้วสว่างวิทยา

สุรภัส

โทร. 02 - 531-0454

โทร. 02 - 997-0611

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงวงศ์ดี

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายพนธ์ สุวรรณทรัพย์

ศึกษาธิการอำเภอชัยบุรี
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอชัยบุรี
จังหวัดปทุมธานี
4. นางสาวนิษฐา เมืองเชียงหวาน

นักวิชาการศึกษางานวางแผนและติดตาม
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอชัยบุรี
จังหวัดปทุมธานี
5. นายปรีตร แก้วสว่าง

ประธานกลุ่มโรงเรียนเอกชน กลุ่ม 2
ชมรมโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ที่มีความแตกต่างกันในด้านวุฒิการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน ได้กรุณาพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะด้านชีวสังคมของผู้บริหาร โรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมตัดสินใจในงานบริหารโรงเรียน 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานกิจการนักเรียน 3) การเงินและพัสดุ 4) งานบุคลากร 5) งานอาคารและสถานที่ 6) งานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีข้อคำถามรวมทั้งหมด 30 ข้อ ซึ่งแบบการตัดสินใจ 5 แบบ มีความหมายดังนี้

แบบที่ 1 หมายถึง ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง

แบบที่ 2 หมายถึง ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 3 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 4 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง

แบบที่ 5 หมายถึง ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อภาพหรือผู้ใดทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่ประการใด เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารให้สามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนางานบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงขอให้ท่านกรุณาให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและโปรดตอบทุกข้อ

ปราศรัย แก้วสว่าง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะด้านชีวสังคมของผู้บริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ท่านเป็นครูใหญ่ที่มีสถานภาพดังนี้

1. วุฒิการศึกษา

- ☐ ระดับปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1
ในงานบริหารโรงเรียน 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานกิจการนักเรียน 3) ธุรการการเงิน
และพัสดุ 4) งานบุคลากร 5) งานอาคารและสถานที่ 6) งานความสัมพันธ์กับชุมชน
คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้มี 30 ข้อ โปรดตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาว่าท่านตัดสินใจ
อย่างไร ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
แบบการตัดสินใจที่ท่านใช้มากที่สุด ตามความเป็นจริง ข้อละ 1 ช่อง

ความหมายของแบบการตัดสินใจ

- แบบที่ 1 หมายถึง ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง
- แบบที่ 2 หมายถึง ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 3 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 4 หมายถึง ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง
- แบบที่ 5 หมายถึง ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ตัวอย่าง

ข้อ	งานบริหารโรงเรียน	แบบการตัดสินใจ				
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)
1.	1. งานวิชาการ การบริหารระดับหลักสูตร ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา				✓	
2.	2. การพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					✓

จากตัวอย่างข้อ 1 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแบบที่ 4 แสดงว่าท่านได้ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารระดับหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาโดยท่านหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ส่วนข้อ 2 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแบบที่ 5 แสดงว่าท่านได้ตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยท่านให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อ	งานบริหารโรงเรียน	แบบการตัดสินใจ				
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มี อยู่แล้ว และ ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหาร หาข้อมูล จากครู ใน โรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นกลุ่ม แล้วตัดสินใจ เอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหาร ให้ครู ใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)
1.	1. งานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
2.	การวิเคราะห์หลักสูตรให้ สอดคล้องกับเป้าหมาย ของการจัดการศึกษา					
3.	การจัดหาวัสดุเอกสาร ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู ระเบียบการวัด ผลประเมินผล					
4.	การจัดการเรียนการสอน ที่สมดุลระหว่างการสอน เนื้อหากับการสอนด้วย การปฏิบัติ					
5.	การจัดการสื่อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ใน การจัดการเรียนการสอน					
6.	2. งานกิจการนักเรียน แบบกิจกรรมส่งเสริม สุขภาพจิตและอนามัย เพื่อ สร้างประสิทธิภาพ แก่โรงเรียน					

ข้อ	งานบริหารโรงเรียน	แบบการตัดสินใจ				
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มี อยู่แล้ว และ ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหาร หาข้อมูล จากครู ใน โรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นกลุ่ม แล้วตัดสินใจ เอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหาร ให้ครู ใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)
7.	งานกิจกรรมเสริม หลักสูตร อาทิ เช่น บริการซ่อมเสริม					
8.	การจัดบริการแนะแนว เข้าศึกษาต่อให้แก่ นักเรียน					
9.	การจัดบริการโครงการ อาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน					
10.	งานปกครองนักเรียน					
11.	3. งานธุรการการเงิน และพัสดุ การวางแผนด้าน งานธุรการ					
12.	การดำเนินการจัดซื้อจัด หาวัสดุเพื่อการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน					
13.	การดำเนินการจัดซื้อจัด หาอุปกรณ์เพื่อการ บริหารการศึกษา					
14.	การวางแผนการใช้ค่า เงินงบประมาณ					

ข้อ	งานบริหารโรงเรียน	แบบการตัดสินใจ				
		ผู้บริหารใช้ ข้อมูลที่มี อยู่แล้ว และ ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหาร หาข้อมูล จากครู ใน โรงเรียน ก่อนแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นราย บุคคลแล้ว ตัดสินใจ เอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหาร หารือกับ ครูใน โรงเรียน เป็นกลุ่ม แล้วตัดสินใจ เอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหาร ให้ครู ใน โรงเรียนทุก คนมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจ (แบบที่ 5)
23.	การวางแผนการใช้อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้อง ปฏิบัติการ ห้องสมุด เพื่อ ให้เกิดประโยชน์ต่อการ เรียนการสอน					
24.	การกำหนดระเบียบแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคาร ประกอบอื่นๆ ใน โรงเรียน					
25.	การประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่					
26.	6. งานความสัมพันธ์ ชุมชน การจัดบริการเผยแพร่ ความรู้ทางวิชาการแก่ ชุมชน					
27.	การให้บริการด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่ ชุมชน					
28.	การวางแผนขอรับความ ช่วยเหลือจากชุมชนมา เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ นักเรียน					

ข้อ	งานบริหารโรงเรียน	แบบการตัดสินใจ				
		ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และตัดสินใจเอง (แบบที่ 1)	ผู้บริหารหาข้อมูลจากครูในโรงเรียนก่อนแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 2)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 3)	ผู้บริหารหารือกับครูในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง (แบบที่ 4)	ผู้บริหารให้ครูในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (แบบที่ 5)
29.	จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน					
30.	จัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์เชิงตามสาย แคมป์ป๊อบปลิว เป็นต้น					

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อจากท่านเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ง
รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดคณะกรรมการการศึกษา เขตการศึกษา 1

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

1) จังหวัดนครปฐม มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 28 โรงเรียน ได้แก่

1. จารุวรรณวิทยา	2. เจริญศิลป์วิทยา
3. เจียนหัว	4. เฉลยอนุสรณ์
5. เทพนมิตร วัฒนา	6. ธรรมาภิสมัย
7. นักบุญเปโตร	8. นาคประสิทธิ์
9. บวรชนวิทย์	10. บอสโกพิทักษ์
11. บำรุงวิทยา	12. มารีย์อุปถัมภ์
13. เม่งฮ้างงัก	14. ยอแซฟอุปถัมภ์
15. ราษฎร์บำรุงวิทยา	16. สกลวิทยา
17. สว่างวิทยา	18. สหบำรุงวิทยา
19. สาธิตวิทยา	20. สุพิทยานุกูล
21. แสงทองวิทยา	21. อนุบาลจันทร์สว่างกุล
23. อนุบาลไพทวิทยา	24. อนุบาลศิริวรรณ
25. อนุบาลสุธีธร	26. อนุบาลเสริมปัญญา
27. อำนวยวิทยานครปฐม	28. เอกตรุณ

2) จังหวัดนนทบุรี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 38 โรงเรียน ได้แก่

1. กฤษณะวิทยา	2. ถาวิญศึกษา
3. กุญพมาศ	4. เขมพิทยา
5. จิตรจักรวิทยา	6. ชลประทานวิทยา
7. เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เมืองทองธานี	8. ดรณวิทย์ศึกษา
9. ดิวนนทศึกษา	10. เทพประทานพร
11. เทพพิมานวิทยา	12. ธรรมนิสลาม ท่าอิฐ
13. ชัมมสิริศึกษา	14. นันทนวิทย์
15. บางบัวทองราษฎร์บำรุง	16. บ้านรัตนาดิเบสร์
17. ประสาทพร	18. ประสาทวิทยา นนทบุรี
19. ปิยะจักร	20. ปณมประชาไธยา
บางใหญ่
21. พระแม่สกุลสงเคราะห์	22. พระหลัทธิ นนทบุรี
23. พลัฒกสิริวิทยา	24. นิชกุศึกษา

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 (ต่อ)

25. พิศาลธรรมพาที	26. มูลนิธิปากเกร็ดวิทยา
27. รัตนบัณฑิตวิทยา	28. รุ่งโรจน์ศึกษา
29. เล็กโกเมศอนุสรณ์	30. วัฒนพฤชา
31. ศรีรัตโนภาส	32. ศิริมงคลศึกษา
33. ศึกษาบัณฑิต	34. สมานพิชากร
35. สันติวัน	36. อนุบาลจิดดา
37. อัมพรไพศาล	38. อุดมศึกษา
- 3) จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 37 โรงเรียน ได้แก่
1. กาญจนภิเษกสมโภช 9	2. แก้วสว่างวิทยา
3. ไกรลาศศึกษา	4. ดวงกมล
5. เจริญบัณฑิต	6. ทวีวิช
7. ทิพพากรวิทยาการ	8. รัชวิทย
9. บรรจบรักษ์	10. บ้านพลอย
11. บ้านใหม่วัฒนา	12. บุญญาพรศึกษา
13. ปทุมวิทยา	14. ประลองศิลป์
15. ประชุมวิทยา	16. ผ่องสุวรรณวิทยา
17. พระวิสุทธิวงศ์	18. พัฒนาศึกษา
19. พัทธพันธ์นครินทร์	20. พุทธารักษ์
21. เพ็ญฟ้าวิทยา	22. มูลนิธิการศึกษา
ประชาเจริญ
23. มูลนิธิรัชวิทย	24. ช่างสนุสรณ์
25. ระเบียนวิทยา	26. รังสิตวิทยา
27. รัตนโกสินทร์-รังสิต	28. วงศ์ไพฑูรย์วิทยา
29. วณิชยา	30. ศรีจิตรา
31. สิริศึกษา	32. สานักอักษร
33. สาทรวิทยา	34. สกปรินันท์
35. สีวดี	36. สุนทรวิภาดา
37. อุดมศึกษา	กฤษดาบวร 19

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 (ต่อ)

4) จังหวัดสมุทรปราการ มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 49 โรงเรียน ได้แก่

1. กาญจนวิทยา	2. เกษะบางพลี
3. จตุพรวิทยา	4. เฉลิมไฉไลวิทยา
5. เฉลิมวิทยา	6. ชวติวิทยา
7. ชิกซ์วิทยาลัย	8. เซนต์โยเซฟทิพวัล
9. เซนต์โยเซฟบางนา	10. ฉัตรเวช
11. ครุณรัตน์	12. คิยล
13. ทรงวิทยา	14. เทพกรศึกษา
15. นพคุณวิทยา	16. นพคุณศึกษา
17. บางพลีพัฒนาศึกษาระดับ	18. นุรักษ์
19. ประชานารถ	20. ปราณีเนาวบุตร
21. ป่วยฮั่ว	22. ป้อมปูเจ้าสมิงพราย
23. ปัญจนะวิทย์	24. โพธิ์ขาค
25. มนต์เสรี	26. นิธิมิตรจันทร์ประดิษฐ์
27. เขาวนารักษ์คริสเตียน	28. ราชประชาสมาสัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
29. ราฟาแอล	30. ล้วนพุดชา
31. ศรีวิทยา	32. ศรีวิทยาปากน้ำ
33. ศิริวิทยา	34. ศิริศึกษา
35. สันต์เสริมวิทย์	36. สันติธรรม
37. สาริตบางนา	38. สายอนุสรณ์
39. สายสาสน์วิเทศศึกษา	40. สารสาสน์สาร
41. ตำราญวิทยา	42. สิริวิดิศึกษา
43. สุขเจริญผล	44. สมานัน
45. อนุสาสน์วิทยาสมุทรปราการ	46. อัสสัมชัญสำโรง
47. อาษาวิทยา	48. อานาติพย์
49. อุ่นอารีวิทยา	

5) จังหวัดสมุทรสาคร มีโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่

1. จงรักวิทย	2. เจริญกิจศึกษา
3. บ้านแพ้ววิทยา	4. ปทุมพรศึกษา

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 (ต่อ)

5. มหาชัยคริสเตียนวิทยา	6. ศรีทัศน์ดำรงวิทย์
7. สมฤดีสมุทรสาคร	8. สาครวิทยา
9. อนุบาลสุภมาส	10. อนุบาลสกลวิทยา
11. อัมมาลัย	

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นายปราศรัย แก้วสว่าง
วันเดือนปีเกิด	1 ธันวาคม 2505
สถานที่เกิด	144 ถนนชุมคำ ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/53 หมู่ 4 ตำบลประจักษ์ศิลปาคม อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้จัดการ โรงเรียนแก้วสว่างวิทยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนแก้วสว่างวิทยา ตำบลประจักษ์ศิลปาคม อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2535	ครุศาสตรบัณฑิต (พลศึกษา) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2524 – 2540	ครู โรงเรียนแก้วสว่างวิทยา
พ.ศ. 2541 – 2546	ผู้บริหาร โรงเรียนแก้วสว่างวิทยา ตำแหน่งผู้จัดการ